

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Studium humanitní vzdělanosti

Michaela Krausová

Vybrané charakteristiky jazyka sociálních sítí

Pokus o srovnání charakteristik jazyka sociálních sítí
s jazykem mluveným a psaným

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Mgr. Lily Císařovská

Praha 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu. Toto prohlášení a souhlas budou signovány vlastnoručním podpisem.

Datum:

.....

podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí této práce Mgr. Lily Císařovské za vstřícný přístup, trpělivost, cenné rady i připomínky a veškerou poskytnutou pomoc.

Klíčová slova

Jazyk, sociální sítě, mluvený jazyk, psaný jazyk, diskuse, internet

OBSAH

1. Úvod	1
2. Teoretická část	2
2.1 Jazyk a řeč	2
2.2 Komunikační situace	2
2.3 Mluvený a psaný jazyk	4
2.4 Dialogičnost a nedialogičnost jazyka	6
2.5 Dichotomie spisovnosti a nespisovnosti	8
2.6 Veřejné a soukromé jazykové prostředí	11
2.7 Přítomnost, nepřítomnost adresáta projevu	12
2.8 Citovost a necitovost projevu	13
2.9 Netiketa neboli internetová etiketa	14
3. Praktická část	16
3.1 Metodika	16
3.1.1 Ustavení vzorku	16
3.1.2 Výzkumná strategie	17
3.1.3 Etika	18
3.2 Charakteristika vzorků	18
3.2.1 Neviditelný pes	18
3.2.2 eMimino	19
3.3 Anonymita	19
3.4 Analýza vzorků	20
3.4.1 Pragmatická rovina	20
3.4.1.1 Situační vázanost	21
3.4.1.2 Ironie	24
3.4.1.3 Emoce	24
3.4.1.4 Nespisovnost	25
3.4.2 Jazyková rovina	26
3.4.2.1 Lexikální aspekty	26
3.4.2.2 Gramatické aspekty	28
3.4.2.3 Pravopisné aspekty	31
3.5 Výsledky výzkumu	33
4. Závěr	35
5. Literatura	39
6. Přílohy	42

Neviditelný pes.....	III
eMimino	VIII

1. ÚVOD

Jazyk, který je považovaný za tmel společnosti, je i z tohoto důvodu předmětem neustálého zkoumání. Věnovat se jazyku však není jednoduché, protože se neustále proměňuje. I přesto však existují snahy o jeho zachycení, a proto jsou vytvářeny jazykové normy. Tato proměnlivost platí i v případě jazyka na internetu, který podléhá ještě rychlejšímu proměňování, než je tomu u jazyka psaného a mluveného. Pojem „jazyk sociálních sítí“ jako takový ještě ustavený není, ale tato práce má za cíl právě přispět k popisu internetového jazyka a jeho charakteristik.

Jazyk sociálních sítí (nebo také jazyk používaný ke komunikaci uživatelů na internetu) je velmi specifický z toho důvodu, že leží na pomezí psaného a mluveného jazyka (viz kap. 2.3). K této myšlence mne vede laický pohled na internetové projevy, které se na první pohled liší jak od jazyka psaného, tak i mluveného. Vycházím ale ze skutečnosti, že je jazyk sociálních sítí dostupný v psané formě, tudíž se budu zabývat především rozdíly mezi jazykem sociálních sítí (z příkladu internetových diskusí) a kodifikovaným psaným jazykem, který bude do určité míry sloužit jako norma. V teoretické části se budu věnovat také rozdílům mezi jazykem sociálních sítí a mluveným jazykem, v praktické části se potom zaměřím na rozdíly mezi jazykem internetu a kodifikovaným psaným jazykem, jelikož u mluveného jazyka nejsou dostupné kodifikované materiály k porovnání.

Hlavním cílem mé práce je bližší vymezení charakteristik jazyka používaného v internetové komunikaci, a to prostřednictvím analýzy vybraných internetových diskusí. Na jejím základě se pokusím najít kritéria, ve kterých se psaný internetový jazyk liší od jazyka psaného kodifikovaného. Výběr internetových diskusí jsem zvolila tak, aby daná témata byla různorodá, abych získala širší a rozmanitější vzorek než u diskusí týkajících se pouze jednoho tématu. Vzorky analýzy jsem vybrala ze dvou internetových portálů. Jeden se zabývá politickou tematikou a druhý tematikou mateřství. Lze předpokládat, že u politických témat se bude objevovat více emocí a vulgárních výrazů, kdežto u maminek zase více ledabylosti a nespisovných výrazů.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Jazyk a řeč

Lingvistika je rozsáhlou disciplínou, jež se neustále vyvíjí a kterou je velice obtížné obsáhnout jako celek. Zaměřím se proto jen na několik předpokládaných aspektů jazyka internetu a pokusím se upozornit na rozdíly, kterými se liší od standardního jazyka mluveného a psaného.

Jazykové projevy se utvářejí a realizují jako mluvené, nebo psané. Jazykové teorii se podařilo vystihnout charakteristické rysy psaného jazyka. Obecně je však z hlediska dostupnosti zkoumání psaného jazyka jednodušší než zkoumání jazyka mluveného, jelikož jazyk psaný lze zachytit a uchovat. Je dostupný i po určité časové prodlevě, je možné se k němu tedy i po určité době vrátet (více viz kap. 2.4).

2.2 Komunikační situace

Jazyk a řeč výrazně ovlivňuje komunikační situace, za kterou se považují okolnosti, při kterých ke komunikaci dochází a které tuto komunikaci ovlivňují a dotvářejí. „Pravidelně se při charakterizaci k.s. (komunikační situace – pozn. autora) vybírá z dvojic rysů: (komunikace) ‚interpersonální – masová‘, ‚verbální – neverbální‘, ‚veřejná – soukromá‘, ‚oficiální – neoficiální‘, ‚psaná – mluvená‘, ‚v jednom kódu (jazyce) – více než v jednom kódu (vícejazyčná, obsahující neverbální prvky) aj. ...“ (Hirschová, 2013:279). Z mnoha dalších aspektů komunikační situace je důležité sledovat prvek užívání – neužívání zprostředkujících médií v komunikaci (např. e-mail, telefon apod.)

Milada Hirschová (2013:281) také uvádí, že v poslední době nabývá dialog velkého významu i v písemné podobě, a to právě díky rozmachu komunikačních technologií. Dle jejího názoru jde především o e-maily, SMS zprávy a internetové diskuse. Používáním těchto médií se může postupně smazávat časová prodleva reagování komunikantů jeden na druhého a také rozdíly mezi přenosem vizuálním a audio kanálem při komunikaci. Stále jde však o komunikaci vizuální, a proto jsou buď doplňovány zkratkami, které mohou mít buď český (Jj, Nn apod.) nebo cizojazyčný původ (nejčastější jsou zkratky anglické, které se používají mezinárodně – např. BTW – by the way, LOL – laughing out loud apod.), nebo jsou používány emotikony (více viz kap.2.8 a 3.4.1.3). S těmito faktory souvisí také další aspekty proměny interpersonální

komunikace, jako na příklad nespisovnost, chybné používání diakritiky, interpunkce, či pravopisné chyby. Právě některými výše uvedenými dvojicemi se budu v této práci zabývat.

Komunikační situace zahrnuje dva aspekty: objektivní a subjektivní. Objektivní aspekty komunikační situace mohou být na příklad čas a prostor probíhající komunikace a nějaké sociokulturní okolnosti. Tyto aspekty přesahují možnosti ovlivnění danými jedinci v komunikaci, a jsou proto označovány jako objektivní. Neplatí to ale absolutně, jelikož každý člověk prožívá danou komunikační situaci subjektivně, a tím jí může nějakým způsobem ovlivnit. Naproti tomu mezi subjektivní aspekty komunikační situace mohou patřit na příklad vědomosti, přání, názory člověka, který je účastníkem dané komunikace. Nejen samotné rysy, ale i úrovně těchto aspektů situaci ovlivňují. Každý jedinec ovlivňuje komunikační situaci zcela individuálně a jedinečně. Tyto subjektivní aspekty by se daly shrnout označením *biografické*. Člověk nabývá během života určitých zkušeností, které pak využívá a prožívá v jednotlivých komunikačních situacích. (Kaderka, 2013:57–60).

Situace se při komunikaci neustále mění a lidé společně tvoří komunikační prostor, ve kterém mohou interagovat. Tudiž i přesto, že každý jedinec vnímá komunikační situaci odlišně, musí alespoň zpočátku věřit tomu, že s dalším účastníkem komunikace sdílí stejné názory, vnímají stejně věci ve světě, a tudíž si mohou úspěšně porozumět (Kaderka, 2013:64).

Komunikací (verbální i neverbální) sledujeme nějaký záměr a sdělujeme obsah. Forma i obsah sdělení závisí na vztahu mezi účastníky komunikace. Vztahy mezi nimi můžeme buď znát, nebo odhadovat na základě pozorování. Obtížně se však určuje, co je pravé, a co předstírané. Lidé mohou předstírat především z toho důvodu, aby nevyšla najevo pravda (mohla by je poškodit apod.). I pokud se člověk v komunikační situaci nijak verbálně nevyjádří, stále vstupuje do interakce. Z toho vyplývá, že „není možné nekomunikovat“ (Machová, Švehlová, 2001:71).

Milena Švehlová (Machová, Švehlová, 2001:76) uvádí hlavní složky komunikační situace. Jsou jimi kontext, komunikanti, sdělení, kontakt, kód a médium. Kontext neboli prostředí udává průběh komunikace v reálné situaci. Komunikanty komunikační situace se označují původce a příjemce sdělení neboli produktor či autor a recipient či adresát. Sdělení označuje samotnou informaci, kterou přenáší autor na adresáta projevu.

2.3 Mluvený a psaný jazyk

„Současná čeština v psané i mluvené podobě prochází obdobím rychlých, ba až radikálních změn. Obě existenční formy jazyka se sbližují, prolínají a navzájem se ovlivňují, už nejsou odděleny takovou hrází jako dřív, nedá se tvrdit, že jedna z nich je z hlediska perspektiv češtiny jednoznačně významnější.“ (Svobodová in Čmejrková, Hoffmannová, Havlová, 2010:305). Dle Františka Daneše (1997:13) můžeme pozorovat velkou substandardizaci, jež se projevuje růstem tolerance vůči přibývajícím jazykovým prostředkům a vyjadřovacím způsobům, které jsou postavené níže než prestižní spisovná čeština.

Sbližování psaného a mluveného jazyka je charakteristické i pro analýzu internetových diskusí. „Text chatu je produkován písemnou formou, z jazykového hlediska však vykazuje mnoho rysů mluvené řeči. Není tedy divu, že zařazení chatu mezi póly psanosti a mluvenosti se stalo jedním z nejčastěji sledovaných problémů v odborné literatuře.“ (Jandová, 2006:37).

Také Eva Jandová zmiňuje v souvislosti s internetovými příspěvky rozdíl mezi mluvenou a psanou češtinou. Většina autorů odborných textů o chatu podle ní hodnotí komunikaci na něm jako konceptuálně mluvenou, avšak mediálně psanou. Jiní zase naopak mluví o hybridizaci komunikace mluveného a psaného jazyka kvůli výskytu konceptuálně psaných projevů v konceptuálně mluvených komunikátech (Jandová, 2006:38). Tyto jevy budou popisovány v praktické části mé práce, jedná se na příklad o formu zkracování psaných příspěvků či velkou emocionalitu. Sami uživatelé řeší, zda jde na internetových diskusích o psaní, či mluvení. Píší většinou velmi spontánně a občas píše, jako by mluvili. Mezi sebou se občas upozorňují na to, že přece píše, ale nemluví. Obecně se ale tento fenomén psanosti a mluvenosti neseťkává s větší mírou kritiky. (Jandová in Čmejrková, Hoffmannová, Havlová, 2010:363–364).

Mluvený a psaný jazyk se odlišují také v otázce slovosledu. Jazyk psaný, který povětšinou provázejí aspekty jako čas na rozmyšlení, jak vyjádřit sdělení, monolog apod. Tyto aspekty se ojediněle mohou projevit i v jazyku mluveném, ale musí na to daný člověk mít právě dostatek času a prostoru. Běžná řeč takové aspekty ale nemá. Rysy běžného mluveného jazyka zahrnují individuální talent daného původce projevu, jak umí či neumí formulovat složitější věty, zda se musí v komunikační situaci

prosazovat, jestli si je při komunikaci jistý, důležitá je i míra citovosti ve sdělení (Chloupek, 1986:79–80) (více viz kap. 2.8).

Mluvenost je společná pro vyjadřování národního jazyka (liší se ale na příklad dle dialektů), využívá všech intonačních prostředků a může dodatečně přidávat větné členy či měnit jejich pořadí. Při mluvených projevech se neklade takový důraz na přesnou organizaci a výstavbu věty. (Chloupek, 1986:76). Zde můžeme opět vidět, jak se psaný jazyk internetu přibližuje k jazyku mluvenému. I přesto, že se jazyk sociálních sítí vyskytuje v psané formě, menším důrazem na organizaci a stavbu věty se blíží k jazyku mluvenému.

Světa Čmejrková (Čmejrková, Hoffmannová, 2011:311) uvádí, že v médiích nabývá popularity mluvená řeč spíše spontánního charakteru, která je typická svou nepřipraveností, nenuceností a bezprostředností. Dokonce se již většinou upřednostňuje před formální, připravenou, oficiální, rezervovanou spisovnou řečí. Lze předpokládat, že pokud člověk mluví prvním způsobem uvedeným výše, dává najevo srdečnost, důvěru a vřelost divákům či posluchačům. Tento typ promluv převažuje v médiích soukromých, ale objevuje se hojně i v médiích veřejnoprávních. Uvolňování formálnosti psané komunikace může souviset se snahou zachycovat a projevat intimitu. Dochází také ke *konverzacionalizaci* formálních a veřejných sdělení, což znamená právě větší projevy intimity, důvěry, neoficiálnosti apod. Tyto tendence mají dopady pozitivní, ale vedou i k vulgarizaci mediální sféry. Do konverzacionalizace lze zahrnout také *kolokvializaci*, což znamená, že účastníci komunikace využívají větší množství nespisovných výrazů, nejsou pod tak velkým tlakem na správné užívání syntaxe apod. Tento jev vede k rozšíření obecné češtiny ve veřejné sféře (viz kap. 2.6).

S tím souvisí také volba kódu (např. obecné češtiny), která spoluvytváří identitu komunikujícího. Kódy v komunikačních situacích přepínáme (*code-switching*) a směšujeme. Kód také nemůžeme považovat za předem daný. Kódy můžeme také mystifikovat, což platí i u internetových diskusí, kdy je sice těžké mystifikaci rozpoznat, ale lze předpokládat, že se objevuje vcelku často, a to z toho důvodu, aby něco, za co se na příklad může stydět, nebo naopak může používat nadměrné množství vulgarismů jen proto, že nemůže být potrestán. Přitom v reálném životě by si na takové vyjadřování vůbec netroufl. (Hoffmannová in Čmejrková, Hoffmannová, 2011:326–339)

Fenomén pronikání obecné češtiny či jiných forem nespisovnosti se objevuje i v publicistice. V publicistice se ale také vyskytuje jev na pomezí mezi mluveností a psaností, a to především v interview, které jsou z mluvené podoby přeepsané do podoby psané, na příklad do časopisu. (Hoffmannová in Čmejrková, Hoffmannová, 2011:323–326) Tento jev by se mohl promítnout také do jazyka na internetu, opět to poukazuje na pronikání mluvenosti do písemných projevů.

2.4 Dialogičnost a nedialogičnost jazyka

Komunikace, jež je jednou ze základních funkcí jazyka, může fungovat především pod podmínkou, že mluvčí i posluchač ovládají stejný jazyk. I poté se jedná o velmi složitý proces. Dále je totiž nutné, aby si mluvčí rozmyslel obsah svého sdělení a dokázal ho verbalizovat, k čemuž potřebuje zapojit spolupráci nervů, svalů a intelligence. Posluchač podstupuje patrně ještě komplikovanější proces. Kromě zapojení nervů a smyslových orgánů potřebuje především dobrou schopnost analýzy, intuice a rozhodování, jelikož musí v každé chvíli odhadovat další část výpovědi a průběžně své odhady korigovat (Černý, 2008:14). Otázkou ale je, zda si účastníci internetových diskusí své projevy, které chtějí komunikovat, doopravdy takto rozmyšlejí. Konkrétně na diskusních fórech jde o dialogické texty, které většinou vznikají spontánně. Uživatelé si je mohou rozmyslet, ale v dnešní době lze předpokládat, že si na tom lidé při rychlosti vyměňování příspěvků tolik nezakládají. Komunikace na internetu je sice uskutečňována v písemné formě, na rozdíl od běžného psaného dialogu však probíhá ve větší rychlosti. Touto rychlostí se podobá komunikaci mluvené, pro kterou je synchronnost charakteristická. Dialogičnost textů také nabízí ostatním uživatelům možnost vyjádření se k příspěvkům ostatních přispěvatelů, především co se týče jazykové stránky komentářů (Jandová in Čmejrková, Hoffmannová, Havlová, 2010:361).

„V mluvené konverzaci tváří v tvář posluchač sleduje postupně průběh formulování repliky mluvčím a může již v době, kdy poslouchá, připravovat svou reakci. Jde-li o komunikaci tváří v tvář, podílí se na přenosu sdělení jak kanál zvukový, tak i vizuální.“ (Jandová, 2006:15) Jsou důležité jak projevy zvukové, jako intonace, tempo řeči a zabarvení hlasu, tak i projevy vizuální, především neverbální komunikace (např. gesta, postoj apod.). Komunikace na sociálních sítích je však trochu odlišná oproti ostatním komunikačním situacím. Neverbální komunikace chybí a snaží se ji

nahradit emotikony (Jandová, 2006:15–19). Dále pak člověk není, jako u běžné osobní konverzace, zároveň mluvčím i příjemcem, a to především z toho důvodu, že u osobní konverzace využívá i při pasivitě alespoň neverbální složku komunikace, kdežto u komunikace na internetu může mít jen jednu z těchto rolí, buď aktivně psát, nebo pasivně číst.

Situace i kontext promluv mohou být vázané či nevázané. Pokud jde o situačně vázané projevy, jedná se o dialogy. Jan Chloupek uvádí, že pokud chceme spolehlivě odlišit mluvené projevy od těch písemných, je třeba ale dialog nechat stranou, jelikož při něm jde o vyrovnávání vědomí jednotlivých účastníků dialogu. Je proto vhodnější pojednávat pouze o monologu. Základním rysem uspořádání slov v mluveném jazyce je posouvání jádra výpovědi ke středu či k začátku výpovědi. Toto posunutí je možné právě díky zvukovému kanálu jazyka, ve kterém lze intonací jádro výpovědi zdůraznit. Slovosled je tedy u mluveného jazyka ten samý jako u jazyka psaného, ale pokud mluvčí postrádá čas při přípravě projevu, může se stát, že se slovosled posune a jádro výpovědi se dostane na střed či na začátek výpovědi přidáváním větných členů na konec výpovědi (Chloupek, 1986:80).

Rozměrem dialogu může být také uchovávání informací. Při mluvené komunikaci se mohou informace uchovávat pouze tím způsobem, že autor sdělení danou informací zopakuje, popřípadě pokud sdělení vyslovil někdo jiný, tak se na ni dotyčného zeptá. U výměny písemných zpráv (dopisů, SMS zpráv či e-mailů) lze texty ukládat a kdykoliv si je znovu přečíst. Vzájemným reagováním na SMS zprávy či e-maily může vzniknout nepřehledná síť reakcí. Ještě poněkud složitější je to právě u internetových diskusí, ve kterých na sebe navzájem reaguje velké množství uživatelů. „...v odpovědi lze vyznačit, na který příspěvek se odpovídá / reaguje, a vznikají pak tzv. vlákna, která rozhovor (debatu) strukturují i graficky v tematických návaznostech a v časové posloupnosti.“ (Hirschová, 2013:282). Tímto způsobem vznikají v internetové komunikaci psané dialogické komunikace, tudíž se smazává hranice, která umisťovala dialog výlučně do mluvené řeči. Právě proto jsou tyto aspekty už delší dobu předmětem lingvistického studia. Rychlý vývoj tohoto typu dialogu je pravděpodobně spojen s vývojem a dostupností informačních technologií (Hirschová, 2013:282).

Můžeme sledovat rozdíl mezi dialogem dvou komunikantů oproti většímu počtu komunikantů. Horní hranice účastníků dialogu není stanovena, avšak pokud je pro

dialog charakteristické střídání rolí mluvčího a adresáta, čím více lidí se komunikace účastní, tím je dialog nepřehlednější. Na jedno sdělení totiž může reagovat více adresátů najednou (Hirschová, 2013:283). Podobné situace se objevují při komunikaci na internetových fórech.

2.5 Dichotomie spisovnosti a nespisovnosti

Spisovný jazyk je dostupný všem příslušníkům daného národa jako dorozumivací prostředek a poskytuje širokou škálu výrazů pro nejrůznější komunikační situace (Klika, 2012:8). Josef Hrbáček (1995:61) udává rozdělení synonymických prostředků na ose hovorovost – neutralnost – knižnost. Lze předpokládat, že co se týče internetových diskusí, budou lidé využívat v tomto rozvrstvení především vrstvu hovorovou, kterou lze ze spisovného jazyka označit za nejméně jazykově formální.

Pokud bychom se zaměřili na nespisovné prvky v médiích v polovině 20. století, přišli bychom na to, že nespisovnost byla v té době značně příznaková a objevovala se velmi zřídka. Tento tlak na užívání spisovného jazyka ve veřejné sféře přetrvával až do let osmdesátých. V poslední době se ale přístup v médiích značně proměnil, což platí i v případě spisovnosti a nespisovnosti. Míra užívání nespisovných výrazů závisí samozřejmě také na volbě tématu. Můžeme také říci, že využívání nespisovných prvků změnilo svou funkci. Nyní jsou projevem autenticity, upřímnosti a intimity. Naproti tomu spisovný jazyk navozuje pocit odbornosti a formálnosti. Dnes už není otázkou, co je a co není správné (pokud jde o spisovnou a nespisovnou češtinu), ale proč lidé mluví tím daným způsobem, jelikož to může odrážet jak komunikační, tak i mocenské vztahy. V různých kontextech existují různé jazykové normy. (Hedin in Čmejková, Hoffmannová, Havlová, 2010:311–314) (více o pragmatické rovině jazyka viz kap. 3.4.1).

Ve srovnání s jinými formami médií (televizní zpravodajství, články v novinách atd.) většinou nejsou v internetových diskusích nespisovné útvary, jako na příklad slang, dialekt či obecná čeština, hodnoceny negativně. I tento jev však platí jen do určité míry. Tím, že je mluvený jazyk považován za méně standardní a více uvolněný než jazyk písemný, dochází při převádění psaných textů do mluvené formy k tomu, že je psaný text pod velkým tlakem mluveného slova a jeho principů (Kraus, 2008:30–31). Světla Čmejková zmiňuje záležitost tzv. řeči na blízko vs. řeči na dálku (Čmejková in Čmejková, Hoffmannová, Havlová, 2010:300). Tyto protiklady by se také daly vyjádřit

pojmy neformálnost a formálnost a dle jejího názoru to dodržuje i internetová komunikace. Ta se sice odehrává na dálku, ale prezentuje se jako řeč na blízko.

Komunikace na internetu může být ovlivněná mimo jiné i oblíbenými televizními pořady apod. Z těch si uživatelé na internetu mohou vybrat oblíbené hlášky, které se poté objevují po nějakou dobu v komunikacích na internetu (pozn. - ze současné doby na příklad můžeme zmínit seriál *Most* a oblíbenou hlášku „Dycky most“). Zpravidla se ale takové hlášky udrží jen po určitou dobu a poté je nahradí zase jiné.

Není výjimkou ani používání vulgárních výrazů, či cizojazyčných slov a jejich zkratk. Rozšířilo se psaní bez interpunkce, chybné psaní velkých a malých písmen, či jiné pravopisné chyby. Nedá se říci, zda se jedná o nedostatečnou znalost české gramatiky, nebo jde čistě o úsporu času, čímž je jazyk na internetu také známý (Hanusová, 2012:39). Jak zmiňuji také v kapitole o veřejných a soukromých oblastech (viz kap. 2.6), lze předpokládat, že účastníci internetových diskusí používají nespisovný jazyk z toho důvodu, aby se ostatním uživatelům zdál projev lidštější a méně formální.

Výše uvedené aspekty týkající se spisovnosti a nespisovnosti mohou také souviset s anonymitou, která internetem prostupuje a je jejím charakteristickým znakem. Fakt, že lidé používají na sociálních sítích vulgární výrazy, mluví nespisovně nebo dělají pravopisné chyby, může souviset právě se stupněm anonymity na daném internetovém portálu. Lze předpokládat, že čím bude portál anonymnější (na příklad se budou místo reálných jmen užívat přezdívky), tím bude výskyt těchto zmíněných aspektů vyšší. Účastníci diskusí mohou cítit jakýsi pocit beztrestnosti a neomezenosti ve vyjadřování. Je to právě také jedna z předpokládaných odlišností jazyka sociálních sítí od jazyka psaného a mluveného. Aspektem anonymity se budu zabývat také v praktické části této práce (viz kap. 3.3).

Lze předpokládat, že jazyk na sociálních sítích umožňuje přejímání cizích slov, převážně z angličtiny (v České republice se ovšem můžeme setkat i s užíváním německých slov). Otázkou může být, zdali toto přejímání český jazyk spíše obohacuje, nebo ochuzuje. Nejspíše může jít do určité míry o obohacování, v dnešní globalizované společnosti bychom si měli na infiltraci anglického jazyka zvyknout; je možné předpokládat, že bude neustále pokračovat a vyvíjet se. Na druhou stranu může jít o ochuzování češtiny v tom smyslu, že lidé, hlavně lidé mladšího věku, jsou zvyklí

přijímat informace v angličtině, tudíž občas používají fráze z anglického jazyka, které se v českém jazyce nepoužívají a mnohdy ani nedávají smysl¹ (Hanusová, 2012:40).

Pokud se zaměříme na spisovný jazyk, můžeme říci, že je reprezentativním útvarem národního jazyka. Uvnitř národního jazyka však dochází ke zjevnému napětí mezi jazykem spisovným a nespisovným, což vede k vytváření určité dichotomie. Funkce nespisovných výrazů při komunikaci se ale neustále proměňuje. Nespisovný jazyk vychází z teritoriálního základu mluvy, od kterého se spisovný jazyk odtrhává, jelikož je společný pro celý národ.

Dichotomie spisovnosti a nespisovnosti se nejprve týkala rozdílu mezi psaným a mluveným jazykem. Předěl mezi oběma sférami byl velmi ostrý. To se změnilo až tehdy, kdy se domácí jazyk realizoval nejen mluvenou, ale už i písemnou formou, v českém prostředí tedy po zániku staroslověnštiny jako kulturního jazyka oné doby.

Dichotomii spisovnosti a nespisovnosti lze také připodobnit k rozdílu vyjadřování modelového a nemodelového. Vyjadřování modelové je spjata s jazykem spisovným a využívá se převážně ve formálních situacích, mezi komunikujícími může být společenský či věkový rozdíl, může se jednat o řeč na odborné téma apod. Vyjadřování nemodelové je naopak spojeno s jazykem nespisovným a týká se každodenních všedních situací, bývá ve větší míře improvizované a probíhá mezi dvěma lidmi, kteří jsou si nějakým způsobem rovni. „V záplavě informací, analýz, pokynů k jednání, vyprávění, vzpomínek a plánování činnosti bude volit z jazykových prostředků spisovných i nespisovných ty, které mu pomohou nejpřímější cestou splnit komunikační úkol.“ (Chloupek, 1986:13–18)

Pokud se jedná o komunikaci v dnešní době, používá se nejčastěji obecná čeština, spisovná (i v hovorové podobě) se tak často neobjevuje. Diana Svobodová poukazuje na příklad profesních slangů ve firmách a uvádí, že obecná čeština a různé přejaté výrazy z angličtiny, které bývají hodně často i počestěné, jsou využívány i při komunikaci v elektronické podobě, tudíž nejsou přítomny pouze v mluvené formě. Pokud jde o spisovnost a nespisovnost, přejímky se zpravidla do spisovného jazyka neřadí. Mohou se jimi stát, pokud se používají delší dobu a jsou lidmi přijímané,

¹ Na příklad anglické „Good for you.“ se v češtině nepřekládá jako „Dobře pro tebe.“

objevují se v médiích apod. (Svobodová in Čmejrková, Hoffmannová, Havlová, 2010:162).

Používání nových jazykových prvků v ústní či písemné promluvě, které doposud nebyly užívány, je hlavním projevem jazykové kreativity. Zachycení prvního výskytu těchto inovací je možné na příklad u spisovatelů, ale pokud jde o internetovou komunikaci, první užití těchto novotvarů zachytit nelze. Mezi „novými slovy“ (myšleno nedoloženými) lze nalézt především cizojazyčné výpůjčky, v dnešní době především z angličtiny, popřípadě z němčiny, nebo slova tvořená z prvků našeho jazyka. V současnosti jsou změny ve fonetickém a morfologickém systému většiny spisovných jazyků zpomaleny kodifikací a jejím výskytem ve školství a médiích. O to výrazněji se ale vyvíjí slovní zásoba. V běžně mluveném jazyce jsou časté tzv. „animalistické“ tendence, které František Daneš charakterizuje jako „přirozený lidský sklon věci proměňovat, upravovat, radost z novot, jistá hravost a v neposlední řadě pak touha napodobovat, „nezůstávat pozadu““ (Daneš, 1997:19). Jiní lingvisté si ale pokládají otázky, zda není těchto inovací až příliš mnoho. (Savický in Čmejrková, Hoffmannová, Havlová, 2010:67–69).

2.6 Veřejné a soukromé jazykové prostředí

Příspěvky v internetových diskusích sblíží nejen oblasti psaného a mluveného jazyka či spisovného a nespisovného jazyka (viz kap. 2.3 a 2.5), ale i oblasti soukromé a veřejné. Je běžné, že se v internetových příspěvcích objevují nespisovné komunikáty a je to ve většině případů považováno za přijatelné. Je nepochybné, že pro nespisovnou komunikaci je přirozeným prostředím spíše soukromá sféra. Ta se ale přenáší i do sféry veřejné mimo jiné i internetovými diskusemi, u kterých lze předpokládat, že většina lidí píše nespisovně, aby se ostatním uživatelům zdál jejich projev lidštější a mohli se s autorem příspěvku více ztotožnit. Pro užití českého jazyka v běžném mluveném rozhovoru se vžilo označení „běžně mluvená čeština“. Lze jím označovat jazykové prostředky, které jsou použity v situacích, kdy není povinné využití spisovné češtiny (Daneš, 1997:15). Podle Chloupka (1986:14) veřejné označuje něco oficiálního, něco, na čem záleží celé společnosti, soukromé zase něco familiárního, důvěrného. Přechod tohoto rozdělení již nebyl tak ostrý a většina uživatelů jazyka volila na škále veřejné – soukromé vhodnou kombinaci spisovnosti a nespisovnosti dle druhu projevu.

Při soukromé komunikaci lze také předpokládat nižší kontrolu projevu a vyšší spontánnost, mluví zkrátka tak, jak mu to co nejvíce vyhovuje. Tento jev se u některých nazývá „komunikační komfort“. Pokud se však člověk ocitne ve formálnější situaci, která vyžaduje jistou připravenost a spisovnost, je schopen přepnout ze svého komunikačního komfortu do varianty spisovné. Někdo je přepínání kódů schopen snáze, někdo hůře, a někteří lidé záměrně mluví obecnou češtinou, či směsicí obecné a spisovné češtiny (Čmejrková in Čmejrková, Hoffmannová, 2011:173) (více o kódech viz kap. 2.3).

Komunikace na internetu může probíhat buď soukromě (např. e-mail), či veřejně. Do skupiny veřejné komunikace patří mimo jiné diskusní fóra. Uživatelé daného portálu se mohou vyjadřovat k různým tématům a reagovat na příspěvky ostatních účastníků diskuse. Příspěvky se na daném serveru ukládají, diskuse mohou tedy probíhat delší dobu a je možné se k nim s odstupem času vrátit. Těmto typům komunikace na internetu se říká asynchronní. Synchronními typy komunikace jsou například „chaty“, ke kterým jsou uživatelé připojeni v reálném čase a příspěvky se posílají ihned (Jandová, 2006:15–16). Bude to právě typ komunikace asynchronní, které se budu v této práci věnovat.

Rozdíly komunikačních sfér (tedy soukromých a veřejných) určují také rozdíly mezi mluvenými a psanými projevy, které se v těchto sférách vyskytují. Mluvené projevy patří převážně do sféry soukromé, zatímco psané projevy zpravidla do sféry veřejné (Klika, 2012:7). Komunikace na internetu by mohla toto rozdělení relativizovat, i přes to, že je internetový jazyk přístupný veřejnosti, uchovává si některé aspekty soukromého projevu (např. nespisovnost apod.) (Jandová, 2006:16). Mluvenost může v internetové komunikaci posilovat výskyt nespisovných výrazů, citoslovcí, vulgarismů, opakování slov a spojení, která mohou souviset s nepřipraveností a bezprostředností internetové komunikace.

2.7 Přítomnost, nepřítomnost adresáta projevu

„Písenná komunikace probíhala dříve pouze asynchronně, produkce a recepce textu následovaly s různě dlouhou časovou prodlevou ...“ (Jandová, 2006:15). Stejně jako v běžné mluvené řeči je zapojen kanál vizuální, ale poněkud jinak – je využíván k percepci již hotového textu. Nepřítomnost zvukového i vizuálního kanálu, jak je známe u mluvené řeči, vedla k vytváření náhradních prostředků, který upřesňuje smysl i

celkové naladění textu (Jandová, 2006:15–16) (více viz kap. 2.8). Lze tedy předpokládat, že písemný jazyk byl vždy spojován s nepřítomností adresáta projevu, jelikož přítomností adresáta je dle Chloupeka myšlena aktivní spoluúčast posluchače a jeho potencionální reakce. Pro nepřítomnost adresáta jsou typické na příklad knihy, které jsou sice určeny čtenářům jako adresátům, ale jde tam o určitou časovou prodlevu mezi napsáním knihy a přijetím knihy čtenářem. Přítomnost či nepřítomnost adresáta má vliv také na syntax projevu. Přítomnost adresáta se tak projevuje především používáním apelačních syntaktických prostředků, na příklad řečnické otázky, výrazy *vám* a *ti*, upozorňovací věty apod. (Chloupek, 1986:78) Tento rozdíl ale do jisté míry může umazávat jazyk internetu, jelikož i navzdory nepřítomnosti mluvčího a adresáta na stejném místě a ve stejný čas může médium tuto interakci jednoduše zprostředkovat.

2.8 Citovost a necitovost projevu

Jako kompenzace vizuálního kanálu mluvené komunikace mohou v komunikaci na sociálních sítích sloužit na příklad emotikony, nadměrné používání interpunkčních znamének pro zvýšení důrazu, či psaní slov či celých vět velkými písmeny pro náznak křiku (Jandová, 2006:19). Emotikony tedy mohou být kromě kanálu vizuálního do jisté míry náhradou i za audio stránku komunikace (opakování jednoho emotikonu může znamenat důraznější intonaci apod.) Tento pohled nám znovu připomíná postavení jazyka sociálních sítí na pomezí mezi psaným a mluveným jazykem.

Pokud jde o zkoumání komunikace, bývá otázka emocionality většinou přehlížena. Z lingvistického hlediska zkoumáme, jak se emoce v komunikaci projevují. Lze odlišit dva typy přítomnosti emocionality v komunikační situaci. V prvním případě jde o to, že samotný komunikát obsahuje projev emoce a v druhém o to, že komunikát způsobuje emocionální reakci adresáta, ale sám nemusí projev emoce obsahovat. Tyto dva případy jsou na sobě sice nezávislé, ale mohou se v běžné komunikaci objevovat pospolu. Emoce v komunikaci jsou intencionální, tzn. že mají svůj předmět. Pokud adresát tento předmět emoce nepochopí, může považovat daný projev za iracionální. (Kaderka in Čmejrková, Hoffmannová, Havlová, 2010:83–84).

Pro psané texty jsou charakteristická složitá souvětí a úplné syntaktické struktury, bývají více propracované než mluvené projevy. Na rozdíl od neverbální komunikace, která doplňuje mluvené projevy, nemohou grafické prostředky v psaném textu funkci neverbálních prostředků plně nahradit. „Psané projevy sdělované v oficiálním prostředí

bývají ve spisovném jazyce (nikoli ovšem v osobních dopisech, vzkazech na mobilním telefonu, na „chatu“, v reklamách orientovaných zvl. na mladou populaci), v mluvených projevech pronesených v neoficiálním nebo polooficiálním prostředí bývá hlavním kódem buď nespisovný jazyk (obecná čeština, moravské interdialekty, nářečí, slangy), nebo míšení/přepínání z jednoho kódu do druhého: to je typické v situacích polooficiálních (ve školách, na úřadech); k interferenci kódů dochází dnes i v psaných textech.“ (Machová, Švehlová, 2001:124).

Pro mluvenou řeč je typická také citová zabarvenost, což také vede k širšímu výběru výrazových prostředků. Co se týče syntaxe, projevuje se nejčastěji rozporem větného obsahu a větné formy (na příklad používání řečnických otázek či kondicionálů místo vět oznamovacích, zaměňování první mluvnické osoby za druhou apod.) (Chloupek, 1986:79).

2.9 Netiketa neboli internetová etiketa

Dalším charakteristickým rysem jazyka sociálních sítí je tzv. netiketa, všeobecný soubor pravidel chování, který obsahuje doporučení, jak by se měli přispěvatelé dané diskuse chovat. Může se jednat o doporučení jak o obsahové, tak o formální stránce příspěvků. S nárůstem anonymity může docházet ke zvýšení frekvence překračování těchto doporučení, avšak v diskusích existují administrátoři (správci diskusí), kteří se starají o hladký průběh diskusí a mohou příspěvky mazat, někde i uživatele blokovat a bránit jim ve vstupu do diskusí (Jandová, 2006:14).

Na internetovém serveru *chovani.eu* lze najít článek, který se tomuto fenoménu věnuje. Uvádí se v něm, že v poslední době došlo k rozmachu internetové komunikace, a to postupem času vede k nutnosti vytvářet pravidla, jak se na internetu správně a slušně chovat. Taková pravidla se nazývají souhrnně netiketa (ze slova *netiquette*²), která zahrnuje mimo jiné i správné zacházení s elektronickou poštou a vhodné chování na sociálních sítích. Dále je v článku představeno Desatero netikety, které zahrnuje pravidla týkající se na příklad nepoužívání počítače ke krádežím, nepoškozování ostatních uživatelů, nezveřejňování falešných údajů, nepřisvojování duševního vlastnictví ostatních apod. V článku jsou také uvedeny nejpoužívanější mezinárodní

² Slovo „netiketa“ je složené ze zkrácené verze slova internet – „net“ a slova „etiquette“, tedy etiketa.

zkratky (např. BTW, ASAP apod.), tipy pro uživatele, na jaké jevy si mají dát na internetu pozor a nejpoužívanější emotikony.

V Českém národním korpusu jsem výraz „netiketa“ našla v pěti výskytech, avšak to činí jen velmi malé zastoupení, proto je otázkou, jak moc rozšířený jev to je. Další otázkou je také fakt, zda se uživatelé těmito pravidly řídí, nebo ne. Lze spíše předpokládat, že každý server má souhrn vlastních pravidel, platný pouze pro něj.

3. PRAKTICKÁ ČÁST

Empirická část této práce se zabývá analýzou vzorků vybraných internetových diskusí a uvedením jednotlivých rovin analýzy. Nejprve uvedu metodologické postupy, které budu využívat, zmíním nejdůležitější etické zásady výzkumu a charakterizuji využití vzorky. Dále pak popíši jednotlivé roviny analýzy, které zahrnují vybrané rysy jazyka sociálních sítí. Tyto rysy doplním vždy několika příklady. V závěru práce vyhodnotím výsledky výzkumu, připojím i početné a procentuální zastoupení jednotlivých jevů a v závěru představím celkové zhodnocení aspektů jazyka sociálních sítí a porovnáám vzorky mezi sebou.

3.1 Metodika

3.1.1 Ustavení vzorku

Vzorky výzkumu se skládají z úryvků vybraných diskusních fór dvou internetových portálů. Jedná se o vzorky ze dvou odlišných tematických oblastí, a to z toho důvodu, aby se daná problematika dala z pohledu různorodosti témat hlouběji a širěji analyzovat. Vzorky se skládají z šesti diskusí (označené písmeny A až F), přičemž tři z nich se věnují tématice politické (konkrétně se jedná o internetový portál Neviditelný pes) a další tři tématice mateřství (diskusní vzorky pocházejí ze serveru eMimino). U každé tematiky jsem vybrala padesát komentářů (celkem tedy sto komentářů), které jsem očíslovala (viz Přílohy). Daný počet komentářů jsem vybrala z toho důvodu, aby nebyl kvůli snaze kvantitativně podpořit kvalitativní analýzu příliš nízký, ale zároveň aby nebylo komentářů příliš mnoho, aby se vzorky daly v rámci bakalářské práce co nejlépe kvalitativně zpracovat. U analýzy každého z aspektů budu uvádět příklady komentářů, které budu pro větší přehlednost označovat vždy písmenem diskuse a číslem komentáře v dané diskusi (např. A1). Příklady v analýze aspektů budou sloužit pouze k doložení jednotlivých jevů, ne však k poskytnutí vyčerpávajícího výčtu výskytů v diskusích.

Z chronologického hlediska jsem u obou témat vybrala komentáře co nejaktuálnějšího data. Co se týče uživatelů, nekladla jsem pro zachování autenticity při výběru vzorků žádná omezení. Samozřejmě jsem si vědoma toho, že v rámci této bakalářské práce nemohu obsáhnout celkovou různorodost komunikace na internetu, ale

jednala jsem v naději, že i výběr dvou odlišných témat k tomu alespoň v malé míře přispěje.

3.1.2 Výzkumná strategie

„Množství metod a procedur, které analýza diskurzu jako program vědeckého zkoumání užívá, souvisí jak s odborným zázemím a připraveností toho, kdo k analýze přistupuje, tak s repertoárem oborů, které se diskurzem zabývají.“ (Kraus, 2008:145). Na tyto analýzy má vliv počítačové získávání dat a fakt, že jsou k dispozici rozsáhlé materiálové korpusy, ze kterých lze data dále zpracovávat, ať už statisticky, či kvalitativně.

Já jsem si ke zpracování dat vybrala lingvistickou kvalitativní obsahovou analýzu, která je podpořena výsledky četností kvantitativně zobrazenými v tabulkách pro lepší přehlednost. Výsledky také u některých případů podpoří i nálezy z Českého národního korpusu, do kterého jsem nahlédla pro srovnání výskytu aspektů v diskusích s výskyty aspektů v běžném psaném jazyce. Z důvodu povahy a podoby dat, kterými jsou komentáře v internetových diskusích, je na místě určitá kvalitativní a podrobnější analýza. Zároveň ale k případnému určení četnosti jednotlivých aspektů je nutné jisté kvantitativní zpracování. Vzhledem k rozsahu bakalářské práce jsem vybrala pouze vybrané aspekty jazyka sociálních sítí. Obsahová analýza se využívá ke zkoumání různých forem zachycené lidské komunikace a zabývá se záležitostmi jako kdo co komu říká. (Babbie, 2010:333). Může také sloužit k vyhodnocování kvalitativních otázek. Důležité pro tuto metodu je tvorba kategorií (v případě této práce aspektů jazyka sociálních sítí) (Surynek, Komárková, Kašparová, 2001:132). Každý vybraný jev jsem si ve vzorcích barevně vyznačila, poté zhodnotila, zařadila do kategorií a zkvantifikovala.

Jelikož se jedná o analýzu jazykovou, ne analýzu společenskovední, lze pozorovat jev, který se bude vyskytovat u tohoto výzkumu, a který se objevuje u všech jazykových zkoumání, a tím je subjektivnost. Lingvistická analýza textů může přes všechnu snahu být velice individuální i z důvodu zkoumání pouze jedním výzkumníkem. Z tohoto důvodu také nemusí být vždy možné aspekty objektivně kvantifikovat. Kdyby se však tato subjektivita z výzkumu vytratila, jazyk by ztrácel na své různorodosti a pestrosti. Pokusy o sestavení příliš striktní struktury jazyka vždy

způsobily jeho omezení. Pokusím se předpokládané aspekty jazyka sociálních sítí charakterizovat dle svých schopností co nejlépe a nejužitečněji.

Otázky, které si budu v průběhu analýzy klást, jsou následující: Jak se aspekty sociálních sítí liší od kodifikovaného jazyka psaného? Blíží se aspekty jazyka sociálních sítí k jazyku mluvenému? Pramení rozdíly mezi tematicky odlišnými diskusemi z rozdílnosti tématu, nebo z přítomnosti média v komunikaci?

3.1.3 Etika

Pro tento výzkum je důležitá anonymizace uživatelů internetových diskusí, které jsou obsahem vzorku, proto jsem jména účastníků diskusí vymazala. Dalším důvodem je i to, že jména uživatelů nejsou pro mou analýzu stěžejní. Dále jsem z data úryvků diskusí vymazala rok (ponechala jsem pouze čas, den a měsíc), aby nebyly komentáře dohledatelné. Vzorky budou využity pouze pro účely této bakalářské práce.

3.2 Charakteristika vzorků

3.2.1 Neviditelný pes

Neviditelný pes, založen v roce 1996, je internetový deník, který v současné době spolupracuje s Lidovými novinami, konkrétně se serverem lidovky.cz. Šéfredaktorem deníku je od samého počátku jeho zakladatel, publicista a spisovatel, Ondřej Neff. Neviditelný pes je periodikum s mnoha různými rubrikami, mne však budou pro účely mé analýzy zajímat především články a diskuse s politickou tematikou. (Neff.cz)

Rozsáhlou částí Neviditelného psa jsou právě diskuse pod jednotlivými články. Zpočátku nebyly diskuse nijak regulované a cenzurované a uživatelé mohli přidávat příspěvky bez registrace. Příspěvky v diskusích byly na počátku řazeny jednoduše dle času zveřejnění, tedy chronologicky, od roku 2005 se však začaly řadit do tzv. vláken (anglicky *thread*), což znamená, že na sebe navazují dle toho, na který předchozí příspěvek reagují.

Od roku 2010 se právě ve spolupráci s Lidovými novinami rozhodlo vedení deníku k zavedení registrace uživatelů pod svým jménem a e-mailovou adresou, což slouží jako podmínka pro přidávání příspěvků do diskusí. Jméno se zobrazuje vždy u konkrétního přidaného příspěvku. Pro zachování anonymity uživatelů jsem jejich jména před přidáním do své práce vymazala. Právě tento fakt, že je potřebná registrace a u

drtivé většiny příspěvatelů je tedy možné vidět jejich pravé jméno, zaručuje regulaci příspěvku tím, že se lidé více snaží své příspěvky kontrolovat a upravovat, jelikož si jsou vědomi toho, že vedle jejich projevu je viditelné i jejich jméno a anonymita tedy tím pádem klesá. Zde je možné vidět rozdíl od jiných diskusních fór či jiných sociálních sítí, kde mohou lidé přispívat buď pod úplnou anonymitou, či alespoň pod různými libovolnými přezdívkami. (Neff.cz)

3.2.2 eMimino

Server *eMimino* patří k platformám, kde podmínkou pro registraci je věk, uživatelé musí být starší šestnácti let, ale není zapotřebí registrace pod pravým jménem, uživatel může vystupovat jako anonym, či pod přezdívkou, své pravé jméno tedy prozrazovat nemusí. Je možné předpokládat, že možnost neuvádět své pravé jméno má dopad i na obsah příspěvků, a že čím větší je možnost anonymity, tím více se snižuje kvalita příspěvku, ať už z pohledu obsahové či stylistické stránky. (eMimino.cz)

eMimino má velké množství různých rubrik, mne však bude zajímat pouze rubrika *Diskuse*. Uživatelé (lidé anonymní či pod přezdívkami) mohou přidávat do rubriky *Diskuse* příspěvky. Ostatní pak mohou pod jednotlivé příspěvky přidávat reakce. Pořadí reakcí je chronologické, ale uživatelé v nich mohou zároveň reagovat i na předchozí reakce ostatních uživatelů, na příklad i tím, že ve své reakci zmíní jejich přezdívku, nebo tím, že citují jejich příspěvek. (eMimino.cz)

3.3 Anonymita

Zpočátku bylo mým úmyslem zachytit výzkum na vzorku jedné z fakultních skupin na Facebooku. Po bližším přezkoumání se však ukázalo, že takový vzorek by nebyl vhodný, a to především z důvodu nedostatečné anonymity, která ve studentech používajících takovou skupinu může vzbuzovat potřebu kontrolovat jejich způsob projevu. Důvodem nedostatečnosti vzorku může být také fakt, že složení uživatelů v takové skupině je sociálně ovlivněné. Z daných vzorků lze předpokládat, že v komunitě studentů vysoké školy bude jazykový projev na vyšší úrovni než na příklad v internetových diskusích přístupných širší veřejnosti.

Anonymita je charakteristickým rysem komunikace na sociálních sítích. Jak jsem již uvedla v teoretické části práce (viz kap. 2.5), anonymita může ovlivňovat míru nespisovnosti, která se na daném portálu bude objevovat. Lze předpokládat, že nejde

pouze o otázku nespisovnosti, ale tím, že nejde o komunikaci osobní a bezprostřední, lidé si troufnou vyjadřovat své názory otevřeněji a asertivněji.

Jak uvádí Jan Klika (2012:69–70), racionálnější diskuse je pravděpodobnější u internetových fór, kde musí člověk uvést své jméno. To může být jedním z důvodů, proč lze u diskusí ze serveru Neviditelný pes předpokládat kvalitnější vyjadřování, ucelené argumenty apod. Je tedy na místě uvítat vývoj, který s sebou přináší postupné snižování anonymity v podobě nutné registrace pod vlastním jménem na daný internetový portál. „Skutečná demokracie, vyznačující se tolerantností, u nás ještě dlouho nepokvete. Být kritický k názorům druhých, či vést polemiky je podstatou demokratického diskursu. Kritika ale dává smysl pouze tehdy, je-li adresná, neanonymní, a je-li její autor připraven o svých názorech diskutovat a nést si za ně odpovědnost.“ (Pehe).

Anonymita ale může mít i pozitivní dopad, kterým může být menší obava z vyjádření svého názoru, jako tomu může být u reálného dialogu. Nežádoucím důsledkem je ale to, že někteří této možnosti vyjádřit bez obav jakýkoli názor zneužívají a využívají to k nesmyslným výkřikům hlouposti.

3.4 Analýza vzorků

Tato kapitola bude obsahovat analýzu vzorků daných diskusí s politickou a mateřskou tematikou. Na tomto místě je důležité zmínit, že některé aspekty označují vychýlení z normy (např. nespisovnost, syntax, interpunkce, diakritika, malá a velká písmena apod.), konkrétně normy standardního psaného jazyka.

3.4.1 Pragmatická rovina

Pragmatika nereprezentuje další vrstvu jazyka, ale vše může být nahlíženo v tzv. pragmatické perspektivě. Rozlišují se také pojmy gramatická a pragmatická kompetence, s tím, že první výraz označuje schopnost vytvářet gramaticky i sémanticky neporušené věty, a druhý výraz reprezentuje způsobilost užívání vět v závislosti na komunikativní situaci (Hirschová, 2013:14). Co se týče definice významu pragmatiky, je velmi složité dosáhnout nějakého jednotného znění, jelikož každý autor má na tento pojem odlišný názor.

Jelikož pragmatika souvisí s pojmy, jako jsou kontext a komunikační situace, pro některé lidi to může být velice obtížné ji rozpoznat. Rozlišit na příklad hranici mezi

pragmatickou a gramatickou rovinou je velice obtížné, přičemž důvod lze najít v tom, že „... univerzální koncepty svou povahou pragmatické jsou v jazyce gramatikalizovány, v různých jazycích však různým způsobem a v různém rozsahu, srov. Např. repertoár slovesných časů nebo deiktických výrazů. Hranice mezi gramatikou (především se jedná o syntax) a pragmatikou bývá umísťována tam, kde lze najít rozdíl mezi definováním a interpretací jazykových jevů závislou na pravidlech (kódování) a interpretací vycházející z inferencí, tj. založenou na implikaturách.“ (Hirschová, 2017:7–8).

Pragmatické faktory a komunikační situace jsou klíčové pro výběr jazykových prostředků. Existují také rozdíly ve výstavbě komunikátů psaných a mluvených, které jsou předmětem stylistiky, jež je součástí lingvistiky.

3.4.1.1 Situační vázanost

Každá komunikace mezi lidmi závisí na daném kontextu a na určitých okolnostech, což znamená, že je vždy jedinečnou situací. Ilona Balkó uvádí aspekty jako přímý kontakt komunikujících osob, vyjádření jejich emocí a situační aspekty komunikace v souvislosti s mluveným jazykem, ale pro jazyk sociálních sítí platí do velké míry také. „... situační aspekty komunikačního aktu ovlivňují nejen výběr jazykových prostředků, ale i prostředků neverbální povahy...“ (Balkó in Čmejková, Hoffmannová, Havlová, 2010:509). Prostředky neverbální povahy může v diskusích na internetu označovat na příklad emotikony, interpunkci apod. (více viz kap. 3.5.1.3)

Aspekt situační vázanosti, který se ve zkoumaných vzorcích objevoval, je oslovení, jímž jeden uživatel oslovuje ty druhé. V diskusích s politickou tematikou to může souviset s rádobou formální zdvořilostí, ale často má tento jev ironický podtón:

C2 – *Milý pane Krčmáři, řešení je snadné, čtete každý čtvrtý řádek...*

B7 – *Pane Štípku, vadilo vám to také, když kvůli panu Ištvánovi padla vláda pana Nečase?...*

Naopak u diskusí s mateřskou tematikou se oslovení vztahuje spíše k familiárnímu pojetí daných diskusí a sblížování se s ostatními uživateli:

F14 – *holky děkuju, asi to teda nic nebude, ale...*

F1 – *Holky, myslíte že je tohle zub?*

E14 – *Dekuju holky, sjela jsem ten Decathlon a zadny uv tricka nemaji na prcky jen kombinezy, tak budu miset mrknout jinam asi*

Pokud se podíváme do Českého národního korpusu, lze vidět, že oslovení ve stejném kontextu jako ve vzorcích, se ve většině případů používají v jazyce mluveném.

Dalším jevem, který můžeme u diskusí vidět, jsou zdrobnělé výrazy. U maminek jasně souvisí s tematikou mateřství a má klasické výrazy, které jsou spojené s dětmi:

E2 – *Neopren bych nedávala, ten je spíš do studené bazénové vody, kde nesvítlí sluníčko. Ale do vody bych dávala takový ten vrchní obleček, protože má většinou...*

E8 – *...poprve jsou s dcerou byli u more v jejim pul roce a uz tenkrat mela jen plavaci plinku. A kazdy dalsi rok, taky uz jen pkavecky.*

F18 – *...a je fakt, že takhle ta místa v pusince ukáže nejlépe...*

Naproti tomu u politických diskusí se zdrobnělé výrazy neobjevují velice často, a pokud ano, jedná se spíše o jejich parodické používání:

B1 – *...Konečně je potřeba učinit přítrž ištvánovskému řádění, cíleným únikům pochybných odposlechů, mediálním tanečkům....*

Komentáře na internetových diskusích obsahují i příspěvky, které mají nad něčím vyjadřovat pobavení, popřípadě si z něčeho dělají legraci, ale nejedná se o ironii:

A12 – *... A ve volbách tyhle hovada prosím pošlete na smetiště dějin. Nebo jinam, kratší cestou. :-D*

B18 – *... Na tom trvám !!! :-))) :-)))*

D7 – *... Nepřeháněla bych to, až si začne s hračkami fakt hrát, tak si pak stejně bude do pusy nejspíš strkat kdeco :-D*

F16 – *A když vidím ty bezzubé „huběnky“, to je tak krásné :-D*

Samozřejmě se význam opět liší dle dané tematiky. U těchto příspěvků je také typické to, že po textu následuje emotikon (v drtivé většině v podobě :-D) pro zvýraznění pobavení autora komentáře.

U diskusí s politickou tematikou se také objevují přezdívky, které mají negativní konotaci. Může se jednat o zkomoleninu jména nebo názvu:

A9 – *Ti naši soudruzi by ve skutečnosti byli pro Německo a Francii POŽEHNÁNÍM, protože proti Merkelbábě a Makarónovi to jsou socani asi tak desetinová, Eurobolševiku. :-P ...*

C11 – *Eman leze do prdele Putinovi a Čiňanovi, a pak se strašně diví Američanům ...*

nebo o jiné zkrácení slova:

C10 – *Estébák ve Strakovce a Si Tinův pohůnek na Hradě dávají tušit velkou rozplizlost, ...*

A9 – *Ti naši soudruzi by ve skutečnosti byli pro Německo a Francii POŽEHNÁNÍM, protože proti Merkelbábě a Makarónovi to jsou socani asi tak desetinová, Eurobolševiku. :-P ...).*

V Českém národním korpusu se tato zkrácená slova objevují poměrně často, zkomoleniny názvu a přezdívky však ne.

Na obou portálech se objevoval jev zkrácení slov, které ale nutně nemusejí mít negativní příznakovost:

C10 – *Estébák ve Strakovce a Si Tinův pohůnek na Hradě dávají tušit velkou rozplizlost, ...*

D13 – *... Ocet je můj velký kamarád za pár kaček ...*

E4 – *... Co se tyka mazani, doporučuju vodeodolny opalovak v rozstrikovaci, je to lepsi aplikace a rychlejsi. ...*

Poslední příklady, které u této podkapitoly uvedu, se budou týkat neukončenosti textu a potřeby naznačovat pokračování. Autor v takovém případě používá tři tečky (v ojedinělých případech také dvě tečky):

A7 – *On byl vždy levičák...*

B3 – *...Ovšem pacient nic netuší. Téměř jako vždy...*

B6 – *... Přitom už v té době bez problémů běželo satelitní vybírání poplatků ...*

D1 – *... Mám na mysli plastové a gumové hračky a kousátka...*

F10 – *Řekla bych že není... jak už bylo psáno ...*

D4 – *Nevím no, já jsem je hodila do pračky na čtyřicet bez máchání...*

3.4.1.2 Ironie

Ironie je velice častá na diskusních fórech, které se týkají politické tematiky a souvisí hodně s tématy, kde se vyskytuje velké množství kritiky, či se jedná o nějaké kontroverzní téma. Ironii mohou lidé v diskusích vyjadřovat různými způsoby, mohou napsat nějaký termín v uvozovkách:

A3 – *Potom zase mohla úřadovat ta “demokracie“, aby způsobila nový bordel a následně krizi, ...)*

daný jev vyjádřit emotikony nebo jejich přehnaným zdůrazněním:

C4 – ... *To se podívejme :o))))))*

či nadužitím interpunkce:

C8 – ... *Tak zní příkaz dne !!! :-)))*

3.4.1.3 Emoce

Hlavním projevem emocí v internetových diskusích jsou emotikony (např. :-), :-D, :-P, ;-) apod.). Jsou pokusem o vyjádření emocí v psaném jazyce, který často sám o sobě nemůže přesně určitě emoce vystihnout (více o emocích viz kap. 2.8):

A9 – ... *Eurobolševiku. :-P*

D3 – ... *Moc jsem to nepřeháněla, aspoň si užítí imunitu :-)* ...

V poslední době se objevilo, zejména u mladších lidí, jejich nadužívání, ale to nic nemění na tom, že mohou být velkou pomocí při předcházení nedorozumění na příklad v různých chatových komunikacích. Ve vzorcích obsažených v mé práci mají větší poměr emotikonů rozhodně diskuse týkající se mateřství.

Dalšími způsoby projevování emocí v internetové komunikaci mohou být také nadměrné užívání interpunkce:

B18 – *FALTÝNEK BY MĚL POŽÁDAT O VAZBU !!!: Na tom trvám !!! ...*

C8 – *Kúúúrwa DEMISI !!!: Tak zní příkaz dne !!! ...*

pokládání více otázek za sebou:

A9 – *A vy si myslíte, že by tam vládli hůř? A jak hůř? Zvali by víc migrantů? Zavírali by víc elektráren? Snížili by povolené emise aut na 0? Odzbrojili by svoje občany na kost? ...*

B13 – *Má informace Telekom? Nebo Huawei? Pokud ano, může se ještě někdo divit, že je rád zveřejní? ...*

C12 – *Není to trochu jinak? Vy byste snad (na místě Američanů) pozval na návštěvu prezidenta, kterej je na umření? Kdyby ho ta cesta "uměřila", co si myslíte, co by asi začali jeho milovníci ječet? apod.),*

či psaní slov a slovních spojení, které chce autor zdůraznit, velkými písmeny:

A9 – ... *Ti naši soudruzi by ve skutečnosti byli pro Německo a Francii POŽEHNÁNÍM, protože proti...*

C1 – *Napiš to ještě jednou a zkráť, na takhle dlouhé texty od tebe nejsem zvyklej. Astone AHOJ, C8 - Kũũrwa DEMISI !!!:...*

C9 – *Kde je v demisi celý stát, musí naopak vláda stůj co stůj VYDRŽAŤ. apod.)*

Zatímco emotikony se objevují jak v diskusích politických, tak i mateřských, ostatní projevy emocí se vyskytují pouze ve vzorcích s politickou tematikou. Může to souviset s větší emocionalitou spojenou s potřebou vyjádřit svůj názor dostatečně „hlasitě“.

3.4.1.4 Nespisovnost

Nespisovnost nemusí být jen problém nedostatečné intelektuální úrovně člověka, či problém nějak související s nedostatkem informací o pravopisu. Většinou je to spíše známka toho, že se chce autor daného sdělení více přiblížit ostatním přispěvatelům či adresátům a nechce vzbuzovat dojem přehnané formálnosti. To platí především u diskusí s politickou tematikou, kdy se často nespisovné výrazy kombinují se spisovnými výrazy v komentáři:

A12 – *Tak děkuji za osvětlení, už vaše názory naprosto chápu, odkopal jste se dokonale. Tohohle pána si pamatujte, ...*

A13 – *Pomlouvá sám sebe. Kdyby byl lepší, tak tady mezi Čechy nevoprzuje a sedí někde v Bundestágu. :-))*

B6 – *Máte pravdu, mikrovlnej systém Kapsch byl od začátku drahý, a bud' cinklej, nebo dilem mamlasů. ... silnice a dálnice stejně rozflákaný ...*

C11 – ... *a pak se strašně diví Američanům, kteří to samozřejmě bedlivě merkujou, že ho nechtěj pozvat. ... a ještě navíc chce bejt chytrou horákyní, ...*

C12 – ...*pozval na návštěvu prezidenta, kterej je na umření? ...*

Naproti tomu v diskusích maminek jde spíše o používání jazyka „mluveného“, který v komentářích používají:

D2 – *Tyhle věci vyvayřuju, teda pokud ... Ty se strojkem se snažím co nejlíp otřít ...*

D10 – *Látkové sem hodila vyprat, plastové a gumové vyvařit, co se nesmělo namočit sem aspoň otřela houbičkou s jarem ...*

E4 – *... Ale to jsem občas svlikla, když slunicko nebylo silne ...*

F4 – *když na to šáhneš tak to „píchne,,? ...*

F8 – *Malej má tohle už dva měsíce na dásni, ...*

F20 – *už dvakrát jsme byli u doktorky s teplotama a říkala že to má navalený nahoře, ale zatím nic...tak že by už?*

Problematika nesprávného skloňování, nesprávného použití koncovek apod. velice úzce souvisí s nespisovností textu, která je velmi typická pro jazyk sociálních sítí. Lidé tak využívají na příklad i své dialekty z různých oblastí České republiky. Můžeme také zmínit rozdíl mezi češtinou a jiným jazykem, na příklad angličtinou, která takovéto odchylky převážně neumožňuje.

3.4.2 Jazyková rovina

Po prozkoumání textů diskusních fór můžeme pozorovat, že uživatelé si s jazykovou stránkou příspěvků moc velké problémy nedělají. Většinou jsou i nepromyšlené a nezkorigované příspěvky ostatními uživateli přijímány bez problémů, ale přesto najdou komentáře, které se k jazykové rovině příspěvků vyjadřují, a to především k pravopisné stránce jazyka. Pokud jde přímo o kritiku jazykové podoby komentářů, ta se může využívat i jako zbraň při vyhocené diskusi (Jandová in Čmejrková, Hoffmannová, Havlová, 2010:361–363).

3.4.2.1 Lexikální aspekty

Lexikální systém se za normálních okolností průběžně proměňuje na základě inovací. Působením takovýchto inovací mohou být ostatní lexikální prostředky vytěsněny z jazyka nebo posunuty na jiné místo v lexikálním systému. Mohou měnit svoji formu, či obsah. Tyto změny ve většině případů probíhají kontinuálně. (Nejedlý in Čmejrková, Hoffmannová, Havlová, 2010:183–185).

Novotvary

Tvoření nových slov či slovních spojení se může objevovat s ohledem na typ fóra či chatu, o který v konkrétním případě jde. Každá tematika má jinou terminologii, kterou znají převážně jen uživatelé, kteří fóra s danou tematikou pravidelně navštěvují, a proto je těžké obecně cokoliv stanovit.

Při analýze vzorků jsem narazila na tvorbu přezdívek, které jsem také zahrнула výše do situační vázanosti (viz kap. 3.4.1.1), ale i další novotvary:

A9 – *Ti naši soudruzi by ve skutečnosti byli pro Německo a Francii POŽEHNÁNÍM, protože proti Merkelbábě a Makarónovi to jsou socani asi tak desetinová, Eurobolševiku. :-P*

A13 – *... Kdyby byl lepší, tak tady mezi Čechy nevoprzuje a sedí někde v Bundestágu. :-))*

B1 – *Není nutno, aby kdokoli odkudkoli odstupoval. Konečně je potřeba učinit přítrž ištvánovskému řádění, cíleným únikům pochybných odposlechů, ...*

B8 – *... A Faltýnek je podobný expert, taky nevysvětlí, ale lidem se to líbí. Brzo budou mít 50% a ne současných čučkařských 33%. Čím víc skandálů, tím větší popularita.*

B14 – *jehož novináři měli dodnes obrovskou vnitřní disciplínu autocenzury, aby najednou jakoby zničehonic totálně a zdivočele úplně zšafrovatěli, ehm...*

E4 – *... Co se tyka mazani, doporučuju vodeodolny opalovak v rozstrikovaci, je to lepsi aplikace a rychlejsi. ...*

Jako kontrolu, že se uvedená slova ve standardním jazyce neužívají, jsem použila Český národní korpus. Ani jeden z těchto novotvarů jsem v korpusu nenašla (popřípadě ne v daném kontextu).

Vulgarismy

Vulgarismy mohou představovat silný projev emocí, obzvláště pokud má člověk na danou tematiku opravdu pevně vytyčený názor a chce ho prosadit mezi ostatními, či si pouze vylévá vztek na ostatních uživatelích, který pramení z osobních problémů, jež nemají s diskusemi nic společného. V internetovém fóru s politickou tematikou se objevovaly jednak vulgární výrazy, které se běžně nepoužívají a byly vytvořeny pravděpodobně pouze za účelem použití během dané diskuse:

A9 – *Ti naši soudruzi by ve skutečnosti byli pro Německo a Francii POŽEHNÁNÍM, protože proti Merkelbábě a Makarónovi to jsou socani asi tak desetinová, Eurobolševiku. :-P...*

A12 – *Aha, takže nejenom Eurobolševik a blbec, ale i Zelený blbec, navíc z podřadné země. ...*

anebo běžně používané vulgární výrazy obecné češtiny:

A10 – *Ve všem blbečku.*

A3 – *Ano, Británie měla spíše štěstí, že v rozhodující době se vždycky objevila nějaká silná osobnost, která zemi vyvedla z krize, aby ji posléze voliči kopli do prdele po té, co se situace dostatečně stabilizovala. ...*

A9 – *A teď řekni, v čem se pletu, dobrosere.*

B6 – *Díky rozhodnutí vládních mamlasů je několik miliard v tahu, silnice a dálnice stejně rozflákaný a krajina zasraná mýtnými branami. ...*

B17 – *Správně – blb se pozná i když stojí za bukem.*

C11 – *Eman leze do prdele Putinovi a Čičanovi, a pak se strašně diví Američanům, kteří to samozřejmě bedlivě merkurují, že ho nechtěj pozvat. ...*

Vulgarismy se v rámci vzorků objevovaly pouze v diskusích z portálu Neviditelný pes, u portálu eMimino jsem nenašla ve vzorcích ani jeden příklad. Lze předpokládat, že to souvisí s povahou diskusí jednotlivých témat. Maminky budou mít pravděpodobně nižší potřebu používat vulgarismy, jelikož jsou diskuse určené především pro poskytování a přijímání rad a pomoci od druhých. Naproti tomu u portálu Neviditelný pes je možné že lidé k argumentaci využijí vulgarismy, aby „lépe“ prosadili svůj názor v tak velkém množství ostatních příspěvků, které také vyjadřují názor autora.

3.4.2.2 Gramatické aspekty

Tvarosloví

Otázka tvarosloví velmi úzce souvisí s problematikou nespisovnosti:

C1 – *Napiš to ještě jednou a zkráťto, na takhle dlouhé texty od tebe nejsem zvyklej. Astone AHOJ*

F8 – *Malej má tohle už dva měsíce na dásni, ale v té části, kde by zub růst nemohl*

F19 – *Myslím že ne, malá měla docela dlouho a když jsi šáhla píchlo to ale zub nikde*

F20 – ... už dvakrát jsme byli u doktorky s teplotama a říkala že to má navalený nahore, ale zatím nic... tak že by už?

Dalším příkladem mohou být přezdívky, které už jsem zmiňovala v kapitolách výše (viz kap. 3.4.1.1 a 3.4.2.1):

C11 – Eman leze do prdele Putinovi a Čiňanovi, a pak se strašně diví Američanům, kteří to samozřejmě bedlivě merkurují, že ho nechtěj pozvat. ...

A9 – Ti naši soudruzi by ve skutečnosti byli pro Německo a Francii POŽEHNÁNÍM, protože proti Merkelbábě a Makarónovi to jsou socani asi tak desetínoví, Eurobolševiku. :-P

C10 – Estébák ve Strakovce a Si Tinův pohůnek na Hradě dávají tušit velkou rozplizlost, domýšlivost a chaotičnost české politiky.

Příklady, které uvedu ohledně tvarosloví jako poslední, souvisí s přidáváním písmen či slabik do slov:

D15 – ... ještě bych hračky možná dala navíc do nějaké sítky, ať se při praní moc nepobouchají.

E13 – ... Letos mě mrzí, že nám slunečník už nevezmou do letadla. Přeci jen jsem do něj zainvestovala a létáme Řecko

Syntax

Slovosled je jedním z problémových aspektů jazyka sociálních sítí. Člověk, který mluví, nehledí v běžných situacích (obzvláště v případě nepřipraveného projevu) na správný slovosled v takové míře, na jakou jsme zvyklí u běžného jazyka psaného. Jelikož se jazyk na sociálních sítích přibližuje jazyku mluvenému a lidé, kteří se účastní internetových diskusí, o svém projevu zpravidla nepřemýšlí dlouho, stává se zcela přirozeně to, že se slovosled mění.

Do změn slovosledu můžeme zařadit chybnou shodu podmětu s přísudkem, či jiné změny ve správné posloupnosti slov ve větě:

E3 – *My* byli vloni v chorvatsku se synem 2 roky a ten většinu času odmítal do vody vlézt ...

E13 – ... Letos mě mrzí, že nám slunečník už nevezmou do letadla. Přeci jen jsem do něj zainvestovala a létáme Řecko

F16 – *A* když vidím ty bezzubé „huběny“, to je tak krásné ...

Tyto jevy se však objevovaly pouze ve vzorcích z portálu eMimino, v diskusích s politickou tematikou byla drtivá většina příspěvků syntakticky správně.

Jev, který se u jazyka sociálních sítí může objevovat také poměrně často, je neúplnost vět. Lze předpokládat, že to souvisí s dnešní zrychlenou dobou, kdy lidé chtějí co nejrychleji předat informaci někomu dalšímu. Tento proces zkracování vět a projevů obecně mohl započít již s rozmachem SMS zpráv, ve kterých lidé začali používat různé zkrácené výrazy (OK, Jj atd.), projev bez diakritiky apod³. Tyto zkrácené výrazy se mohly vyvinout vlivem cizích jazyků, především angličtiny. Dalším možným důvodem pro zkracování může být fakt, že jazyk sociálních sítí, jak už jsem několikrát zmiňovala, se blíží mluvenému jazyku, a proto má podobu psaných dialogů. Ve větách může chybět na příklad slovo jsem:

D7 – Od příbuzných omyla vodou/mydlovou vodou, látkové vyprala, ty na baterky jsem jen otrela. ...

D11 – co šlo dát do myčky na nádoby dala jsem... bez leštidla a soli..., zbytek umyla mydlovou vodou a postříkala desinfekcí

nebo se může jednat pouze o text bez sloves:

D12 – Savo určitě ne, raději ocet ;-) a horká voda

E9 – plavečky, Daylong 50 pro děti

A10 – Ve všem blbečku.

V této podkapitole můžeme zmínit také syntaxi obecné češtiny, která se vyznačuje volnější a méně složitou větnou stavbou, omezené používání systému spojek, a ne tak častý výskyt opisného pasiva jako v jazyku spisovném. Mezi jevy, které jsou obecné češtině vlastní, jsou na příklad přehnané užívání expresivních výrazů a zájmen, osamostatňování větných členů, používání prostšího stylu apod. (Machová in Čmejrková, Hoffmannová, Havlová, 2010:233–234). Marie Krčmová napsala o syntaxi obecné češtiny následující: „Na úrovni syntaxe výpovědi a textu jsou její podstatné rysy dány mluveností, expresivností a spontánností komunikátu.“ (ESČ, 2002:82) Obecná čeština je doménou jazyka mluveného, proto je zajímavé, že se v komunikaci na sociálních sítích vyskytuje velmi často.

³ SMS zprávy se zpočátku vyznačovaly omezeným prostorem pro zprávu, teď už tomu tak není, proto lze předpokládat, že neúplnost vět opravdu souvisí se zrychlenou dobou.

3.4.2.3 Pravopisné aspekty

Interpunkce

Problém s interpunkcí mohou mít lidé, kteří nemají dostatečnou znalost pravopisných pravidel, mohou to být překlepy, které se na počítači mohou stát jednoduše a bez dodatečné kontroly textu na něj původce nepřijde, ale interpunkční znaménka jako vykřičníky či otazníky mohou být také indikátory zvýšených emocí, obzvláště pokud jich člověk použije několik po sobě. (viz kap. 3.4.1.3)

Po pravopisné stránce patří k největším pochybením absence čárky ve větě, popřípadě tečky na koci věty:

D6 – *Já jsem je myla v teplé vodě mýdlem. Plyšové jsme vyprala a strojek vyndala a co nešlo vyndat, tak jsem myla hadrem*

D8 – *Otréla jsem dukladne dezinfekcnimi ubrousky pak omyla mydlovou vodou a pak oplachla. Ty co sly jsem vyprala, plasty do sterilizatoru a je to. Jen kousatka do sterilizatoru ne ty se roztecou.*

B3 – *již šestým rokem jsou dvě jeho ložiska dislokovány na levém břehu Vltavy - jedno na Pražském Hradě, druhé v oblasti Strakovy akademie ...*

Diakritika

Otázka diakritiky souvisí dle mého názoru právě už s výše zmíněnou zrychlenou dobou (viz kap. 3.4.2.2). Lidé píší bez diakritiky v drtivé většině případů pro usnadnění a urychlení psaní daného sdělení⁴. V dnešní době to ani většinou nevyvolává nějaké negativní ohlasy, je to již zcela běžná forma komunikace:

A2 – *Podobne viz. Svetove války. Díky bohu za Churchilla !*

A1 – *Kolebka parlamentni demokracie? Staci si peecist na pr. historii o tom, jak prisla Britannie o sve americke kolonie. ...*

D8 – *Otréla jsem dukladne dezinfekcnimi ubrousky pak omyla mydlovou vodou a pak oplachla. Ty co sly jsem vyprala, plasty do sterilizatoru a je to. Jen kousatka do sterilizatoru ne ty se roztecou.*

⁴ Diakritika je mimo jiné klíčová také pro fonologii českého jazyka, hrozí bez ní ztráta fonému, záměna významu slov apod.

E1 – *Holky prosim vas v cem jste nechaly plavat vase ditka (11.mesicu) u more? Davaly jste jim ty neopreny nebo jen plavecky/pleny a mazaly kremem? Dekuju moc, letime poprve k mori :-D*

V některých případech lze pozorovat příspěvky smíšené, kde lze najít slova bez diakritiky, ale většina příspěvku diakritiku má:

E7 – *V moři byli nahati, do bazénu měli plavaci plenky kvůli nehodám ;-)*

A17 – *To není zajímavé, to je logické. V Česku neexistuje pravicová strana a kdokoli chce jen trochu naslouchat lidem co skutečně chtějí, tak se dostane do situace, ze diktát Bruselu odmítá.*

V takových případech ale nelze s jistotou říci, z jakého důvodu některá slova diakritiku nemají, ale ostatní ano. Nejjednodušší vysvětlení by mohlo být takové, že se jedná o nechtěné překlepy uživatelů.

Malá a velká písmena

V dnešní době není obzvláště neobvyklé, aby příspěvky na internetových diskusích či nová věta v příspěvcích začínaly malým písmenem. Většinou to opět souvisí s urychlením daného sdělení:

D9 – *super, všem moc děkuji za rady :-)*

D11 – *co šlo dát do myčky na nádoby dala jsem... bez leštidla a soli..., zbytek umyla mydlovou vodou a postříkala desinfekcí*

E13 – *já kupovala loni v Decathlonu slunečník s UV k moři a byl úplně super. ...*

F3 – *myslím, že ne, malej to měl taky a pak to zmizelo ...*

Všechny tyto příklady jsou z diskusí na portálu eMimino, u politických příspěvků jsem v rámci vzorku žádná malá písmena místo velkých nenašla. Jediný příklad, který mohu uvést ze vzorku Neviditelného psa, obsahuje použití velkého písmena místo malého:

B2 – *... Pouze kdo nic nedělá, tak ten nic nepokazí. Bud' máme Vládu funkční anebo nefunkční a můžeme si vybrat, že ANO.)*

Psaní slov či celých vět pouze velkými písmeny může také naznačovat buď zvýšení důrazu, či přímo křik. (Jandová, 2006:19) Z tohoto pohledu by se tento aspekt mohl řadit do pragmatické roviny emocí (viz kap. 3.4.1.3).

3.5 Výsledky výzkumu

V této kapitole popíši výsledky, které mi vyšly analýzou dvou vzorků internetových diskusí s rozdílnou tematikou, a v závěru se je pokusím interpretovat jako možné charakteristiky jazyka sociálních sítí. Ráda bych znovu upozornila, že výsledky mohou být subjektivní, jelikož vzorky hodnotil pouze jeden člověk a názory lidí na každý aspekt mohou být odlišné.

V tabulce č. 1 (viz Přílohy) vidíme absolutní četnosti aspektů, tedy v kolika příspěvcích se jednotlivé aspekty vyskytovaly. Na obou fórech se počet vyhodnocených příspěvků rovnal padesáti. Můžeme si všimnout, že mezi oběma servery jsou poměrně velké rozdíly, což se ale vzhledem k odlišným uživatelům obou stránek mohlo dopředu očekávat.

Tabulka č. 2 (viz Přílohy) znázorňuje relativní četnosti aspektů. Odpovídá tak na otázku, v kolika procentech zkoumaných příspěvků se vybrané aspekty z pragmatické a jazykové roviny vyskytovaly. Hodnoty z první tabulky byly v tomto případě převedeny na procenta v poměru k celkovému počtu příspěvků na jednotlivých fórech.

Tabulka č. 3 (viz Přílohy) opět zobrazuje relativní četnosti. V tomto případě byly ale naměřené hodnoty z obou serverů sečteny (tzn. počítány z celkových sto příspěvků) a výsledná čísla vložena do poměru s celkovým počtem zkoumaných příspěvků.

Analýzou se ukázalo, že aspekt situační vázanosti se u tematiky mateřství objevoval ve 22 komentářích, tedy ve 44 %, u politické tematiky v 16 příspěvcích, tudíž ve 32 %. Celková relativní četnost situační vázanosti činila tedy 38 %. Ironie se objevovala málokdy, a pokud ano, tak pouze u diskusí s politickou tematikou. Avšak i tyto výskyty mne přišly méně časté než by se u takových diskusí, kde lidé řeší záležitosti, na které mají velice vyhraněné a odlišné názory, dalo očekávat. Vyskytly se pouze ve 3 komentářích, tedy v 6 %, co se týče portálu Neviditelný pes, a ve 3 % z celkového vzorku. Oproti tomu emoce byly zastoupeny ve výrazně vyšší míře. Na serveru eMimino dosáhl počet výskytů 26 komentářů (52 %) a na serveru Neviditelný

pes téměř o polovinu méně, konkrétně 14 komentářů (28 %). Celková relativní četnost emocí v obou vzorcích činí 40 %. Dalším analyzovaným aspektem v pragmatické rovině byla nespisovnost. V této záležitosti převažovaly množstvím komentářů diskuse serveru maminek, konkrétně s četností 18 komentářů (36 %). Diskuse druhého serveru byly zastoupeny pouze 7 příspěvky (14 %). Celkové zastoupení nespisovnosti v diskusích činilo 25 %.

Pokud se zaměříme na lexikální aspekty, konkrétně na novotvary, zjistíme, že na serveru eMimino se objevily ve 3 případech (6 %) a na serveru s politickou tematikou ve 12 případech (24 %). Celkově čítal v diskusích výskyt novotvarů 15 %. Co se týče vulgarismů, je z tabulek zřejmé, že se objevovaly pouze u diskusí s politickou tematikou, a to v 9 komentářích (18 %). U diskusí druhé části vzorků jsem nenašla ani jeden komentář, kde by se vulgarismus vyskytoval. Celkově byly tedy vulgarismy přítomny v 9 % příspěvků.

Přesunem ke gramatickým rysům lze konstatovat, že u tvarosloví se objevily zvláštní jevy ve 12 komentářích (24 %) u mateřské tematiky a ve 14 komentářích (28 %) u tematiky politické. Celkem bylo jejich zastoupení tedy 26 %. Do gramatických aspektů patřily i příklady chybné syntaxe, která se u diskusí o mateřství objevovala ve 14 příspěvcích (28 %), a v diskusích o politické tematice v 9 komentářích (18 %). Celkově se tedy odchýlení od normy v oblasti syntaxe vyskytlo ve 23 % případů.

Při analýze tabulek dochází také ke zjištění, že u pravopisných aspektů, konkrétně u interpunkce, pochybili účastníci diskusí s mateřskou tematikou v 21 komentářích (42 %), naproti tomu účastníci politických diskusí pouze ve 2 příspěvcích (4 %). Chybná interpunkce se tedy ze všech komentářů vyskytla, stejně jako u syntaxe, ve 23 % případů. U chybějící diakritiky jsou čísla u diskusí vzorku ze serveru eMimino podstatně nižší než u chybné interpunkce, konkrétně 8 komentářů (16 %), u diskusí s politickou tematikou ale naopak vyšší než u chybné interpunkce, konkrétně ve 4 příspěvcích (8 %). Celkové procentuální zastoupení chybějící diakritiky v celém vzorku činí 12 %. Pokud jde o poslední aspekt, a to pochybení v malých a velkých písmenech, mají diskuse serveru eMimino podstatně vyšší zastoupení, 13 komentářů (26 %), než diskuse serveru Neviditelný pes, které mají pochybení pouze v 1 příspěvku (2 %).

4. ZÁVĚR

Praktická část této práce představila vybrané aspekty jazyka sociálních sítí na šesti internetových diskusích s různorodou tematikou. Jejich analýza probíhala metodou kvalitativní obsahové analýzy, která byla podpořena kvantitativními výsledky pro lepší přehlednost výsledků. Některé výsledky také podpořily i nálezy z Českého národního korpusu, do kterého jsem nahlédla pro srovnání výskytu aspektů v diskusích s výskyty aspektů v běžném psaném jazyce. V průběhu této práce jsem zkoumala odpovědi na otázky jako zda a v jakých ohledech se rysy jazyka sociálních sítí liší od standardního psaného jazyka, zda souvisí aspekty jazyka sociálních sítí s výběrem tématu či přítomností média v komunikaci, jak se jednotlivé aspekty liší s ohledem na danou tematiku apod. Pokud jde o výsledky analýzy, vyličím je v následujícím textu postupně po jednotlivých aspektech.

První skupinou aspektů jsou aspekty pragmatické roviny. Patří mezi ně situační vázanost, ironie, emoce a nespisovnost. Prvním aspektem je situační vázanost, která je velice individuálním jevem a troufnu si říci, že každý na tuto záležitost může mít odlišný názor. Já jsem dle analýzy do situační vázanosti zahrнула oslovení, zdvojnásoběné výrazy, pobavení, přezdívky, zkratky a tři tečky (jako známku nedokončenosti projevu). Jak se ukázalo v předchozí kapitole, situační vázanost převažovala u portálu eMimino, ale lze předpokládat, že je to způsobeno vyšší mírou používání zdvojnásoběných výrazů u maminek.

Dalším rysem je ironie, která se poněkud překvapivě objevovala velmi zřídka. Fakt, že se u tématu mateřství neobjevila ani v jednom z případů, až tak pozoruhodný nebyl, avšak pouze tři výskyty u politické tematiky jsou dosti zarážející. Je ale potřeba myslet také na to, že každý může i tento aspekt hodnotit individuálně. U tohoto jevu lze předpokládat, že je výskyt ovlivněn tematikou diskusí, a ne přítomností média, jelikož v diskusích o mateřství se vůbec neobjevuje.

Pokud jde o aspekt emocí, byl výskyt ve všech diskusích poměrně vysoký. Mezi projevy emocí jsem zahrнула emotikony, psaní slov či slovních spojení velkými písmeny, přehnané množství interpunkčních znamének, či velké množství otázek psaných za sebou. U internetových diskusí ze serveru eMimino narostl počet vyjádření emocí především díky větší míře používání emotikonů, než tomu tak bylo u diskusí s politickou tematikou. Žádný další projev výše zmíněných projevů emocí se tam

neobjevil. Zato v diskusích s politickou tématikou byl počet komentářů s emotikony nižší a převládaly ostatní projevy emocí. Převaha emotikonů ve vzorcích ze serveru eMimino může souviset se snahou co nejvíce podpořit psaný text „neverbálními projevy“, na příklad ujištění někoho o něčem, povzbuzení apod., kdežto ostatní projevy emocí u diskusí ze serveru Neviditelný pes mohou svědčit o snaze přesvědčit ostatní o svém názoru, či ho jen co nejdůrazněji vyjádřit.

Dalším aspektem jazyka sociálních sítí je nespisovnost, která z mluveného jazyka postupně proniká do kodifikovaného jazyka psaného. Dle výsledků analýzy je patrné, že větší výskyt nespisovnosti lze připsat diskusím maminek, které mají počet komentářů, ve kterých se objevují nespisovné výrazy, více než dvakrát větší než politické diskuse. Lze předpokládat, že to souvisí s větší neformálností diskusí maminek, než je tomu u politických diskusí, a také to může souviset s otázkou anonymity, jelikož v diskusích maminek mohou uživatelé vystupovat pouze pod přezdívkami, kdežto u diskusí na serveru Neviditelný pes musí uživatelé uvést své jméno. Pravděpodobně ale tento rozdíl způsobuje spíše rozdílná témata, nespisovné výrazy k politické tématice přece jen nepatří v takové míře a je u nich větší předpoklad k logické, souvislé a kvalitnější argumentaci.

Přesunem do jazykové roviny analýzy se představí lexikální, gramatické a pravopisné aspekty. Mezi lexikální patří novotvary a vulgarismy. Novotvary se u diskusí o mateřství objevovaly podstatně méně než u tematiky politické, což může souviset s vytvářením různých kreativních přezdivek u politických témat. Všechny novotvary, které jsem ve vzorcích našla, jsem porovnala s výskytem daných výrazů v Českém národním korpusu. Tam jsem žádný z uvedených výrazů v drtivé většině případů nenašla, a pokud ano, tak ne v kontextu, ve kterém byly uvedeny ve vzorku. Rozdíl v četnosti mezi jednotlivými tématy diskusí může naznačovat, že souvisí tento rys spíše s výběrem tématu než s přítomností média v komunikaci.

Vulgarismy se vyskytují pouze u diskusí portálu Neviditelný pes, v diskusích maminek se neobjevily ani v jednom z komentářů, které byly ve vzorku obsaženy. Lze předpokládat, že to souvisí již s výše zmíněnou snahou a potřebou vyjádřit a prosadit svůj názor. Dalším důvodem může být urážení jiného účastníka diskuse, který nesdílí autorův názor. Jak je tedy možné vidět, souvisí tento aspekt s tématem, kterého se týká, ne s přítomností média.

Mezi gramatické aspekty analýzy patří zvláštní jevy v tvarosloví a syntaxi. Pokud jde o tvarosloví, odchylky se objevily v obou vzorcích v přibližně stejném zastoupení, což může značit ovlivnění přítomností média. Platí to tak alespoň co se týče aspektu nespisovných výrazů, které se objevovaly v obou vzorcích a naznačují tak velký posun od kodifikovaného psaného jazyka. Vytváření přezdivek bylo typické především pro diskuse s politickou tematikou, což může naznačovat kreativní a poněkud ironické podpoření vyjádření názorů. Změny v tvarech slov přidáváním písmen slabik či předpon se také v několika případech objevily, ne ale v takovém zastoupení, aby se to dalo považovat za významný posun od standardního psaného jazyka.

Do aspektu chybné syntaxe jsou zahrnuty změny slovosledu ve větě a zkracování vět. Tyto aspekty se projevovaly ve všech diskusích, i když výsledky naznačují, že v diskusích maminek o něco více. V obou případech zkracování vět šlo o používání slovních spojení jako vyjádření názoru čili úplné vynechání slovesa ve větě. U diskusích s mateřskou tematikou se slovní spojení občas objevovaly i bez interpunkce. U politických diskusí šlo několikrát o určité heslo, které netvořilo větu. V tomto případě lze předpokládat, že poměrně vyrovnaný výskyt daného jevu ve všech diskusích je způsoben přítomností média a pronikání mluveného jazyka do jazyka psaného.

Do pravopisných aspektů můžeme zahrnout chybnou interpunkci, chybějící diakritiku a pochybení v užívání malých a velkých písmen. Pochybení v pravopisu se obecně vyskytovalo ve větší míře u diskusí maminek, což může být dáno tematikou či větší neformálností a spontánností diskusí. Chybná interpunkce se naopak u diskusí s politickou tematikou objevila pouze ve dvou případech, což může značit serióznější prostředí a téma a větší rozmýšlení a korigování příspěvků při jejich psaní. U diskusí s mateřskou tematikou docházelo většinou k pochybení při používání čárek ve větě, v drtivé většině šlo o absenci čárky, v některých případech i tečky na konci věty.

Chybějící diakritika se objevila u diskusí ze serveru eMimino ve dvakrát více příspěvcích než u diskusí ze serveru Neviditelný pes. U politické tematiky to opět může naznačovat serióznost tématu a motivaci k vážnější argumentaci. U diskusí o mateřství je sice četnost vyšší než u politické tematiky, není však vysoká v poměru k celkovému počtu příspěvků.

Chybnému používání malých a velkých písmen dominují opět diskuse s mateřskou tematikou. Jednalo se především o používání malých písmen na počátku věty. Jak již bylo uvedeno výše, může to souviset s neformálností témat nebo zkracováním příspěvků pro urychlení předání informace ostatním uživatelům, především tomu, kdo žádal o radu apod. U diskusí s politickou tematikou se vyskytl pouze jeden příspěvek s pochybením v psaní malých a velkých písmen a jednalo se o užití velkého písmena ve slově uprostřed věty, což lze s největší pravděpodobností zařadit mezi překlipy.

Závěrem lze říci, že i přesto, že výzkum jazyka není jednoduchý, snaha o zachycení některých aspektů jazyka přetrvává. Jazyk internetové komunikace je jev, který není ještě zcela uchopený, výzkumníci jsou v neustálém procesu jeho poznávání. Vzhledem k tomu, jakou rychlostí se jazyk sociálních sítí vyvíjí, lze předpokládat, že bude tento proces ještě dlouho přetrvávat.

Tato práce měla za cíl přispět k problematice ustavení charakteristických rysů jazyka sociálních sítí. Jazyk sociálních sítí vytváří tlak na prestiž standardního psaného jazyka, jelikož leží na pomezí kodifikovaného jazyka psaného a jazyka mluveného, který je na rozdíl od psaného velmi úzce vázán na situaci a nemá pevně danou obecnou normu.

Internetové diskuse by dle mého názoru mohly být kvalitním zdrojem také pro výzkumy jiných oborů, na příklad psychologie. Lze také předpokládat, že do budoucna může výzkum jazyka sociálních sítí vést ke změně norem jazyka. K otevření takové diskuse může přispět právě i tato práce.

5. LITERATURA

Knižní zdroje:

BABBIE, Earl R. 2010 *The practice of social research*. 12th ed. Belmont: Wadsworth Cengage Learning. ISBN 978-1-133-05009-4. s. 333

BALKÓ, Ilona in ČMEJRKOVÁ, Světla, HAVLOVÁ, Eva, HOFFMANNOVÁ, Jana. 2010. *Užívání a prožívání jazyka*. 1. vyd. Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-1756-5. s. 509

ČERNÝ, Jiří. 2008. *Úvod do studia jazyka*, 2. vyd. Olomouc: Rubico. ISBN 978-80-7346-093-8. s. 14

ČMEJRKOVÁ, Světla in ČMEJRKOVÁ, Světla, HAVLOVÁ, Eva, HOFFMANNOVÁ, Jana. 2010. *Užívání a prožívání jazyka*. 1. vyd. Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-1756-5. s. 300

ČMEJRKOVÁ, Světla in ČMEJRKOVÁ, Světla a Jana HOFFMANNOVÁ. 2011. *Mluvená čeština: hledání funkčního rozpětí*. Praha: Academia. Lingvistika (Academia). ISBN 978-80-200-1970-7. s. 173, 311

DANEŠ, František. 1997. *Český jazyk na přelomu tisíciletí*. Praha: Academia. ISBN 80-200-0617-6. s. 13, 15, 19

DANEŠ, František. 2009. *Kultura a struktura českého jazyka*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1648-3.

HEDIN, Tora in ČMEJRKOVÁ, Světla, HAVLOVÁ, Eva, HOFFMANNOVÁ, Jana. 2010. *Užívání a prožívání jazyka*. 1. vyd. Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-1756-5. s. 311-314

HIRSCHOVÁ, Milada. 2013. *Pragmatika v češtině*. Vyd. 2., V Karolinu 1., dopl. V Praze: Karolinum. ISBN 978-80-246-2233-0. s. 14, 279, 281, 282, 283

HIRSCHOVÁ, Milada. 2017. *Česká věta na rozhraní mezi gramatikou a pragmatikou*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3707-5. s. 7-8

- HOFFMANNOVÁ, Jana in ČMEJRKOVÁ, Světla a Jana HOFFMANNOVÁ. 2011. *Mluvená čeština: hledání funkčního rozpětí*. Praha: Academia. Lingvistika (Academia). ISBN 978-80-200-1970-7. s. 323-326, 326-339
- HRBÁČEK, Josef. 1995. *Úvod do studia českého jazyka*. Praha: Karolinum, ISBN 80-7066-869-5. s. 61
- HRBÁČEK, Josef. 1999. *Úvod do studia jazyka*. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 80-85899-65-5.
- CHLOUPEK, J. 1986. *Dichotomie spisovnosti a nespisovnosti*. Brno: UJEP. S. 13-18, 76, 78, 79-80
- JANDOVÁ, Eva in ČMEJRKOVÁ, Světla, HAVLOVÁ, Eva, HOFFMANNOVÁ, Jana. 2010. *Užívání a prožívání jazyka*. 1. vyd. Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-1756-5. s. 361, 362, 363-364
- JANDOVÁ, Eva. 2006. *Konverzace na WWW chatu*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta. ISBN 80-7368-254-0. s. 14, 15-19, 37, 38
- KADERKA, Petr in ČMEJRKOVÁ, Světla, HAVLOVÁ, Eva, HOFFMANNOVÁ, Jana. 2010. *Užívání a prožívání jazyka*. 1. vyd. Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-1756-5. s. 83-84
- KADERKA, Petr in ČMEJRKOVÁ, Světla a Petr KADERKA. 2013. *Pragmatické aspekty češtiny*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-3527-5. s. 57-60, 64
- KRAUS, Jiří. 2008. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. V Praze: Karolinum. ISBN 978-80-246-1578-3. s. 30-31, 145
- KRČMOVÁ, Marie. 2002. Čeština obecná in KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek, PLESKALOVÁ, Jana, *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny. 80-7106-484-X. s.82
- MACHOVÁ, Svatava a ŠVEHLOVÁ, Milena. 2001. *Sémantika & pragmatická lingvistika*. str. 124. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. ISBN 80-7290-061-7. s. 71, 76, 124

MACHOVÁ, Svatava in ČMEJRKOVÁ, Světla, HAVLOVÁ, Eva, HOFFMANNOVÁ, Jana. 2010. *Užívání a prožívání jazyka*. 1. vyd. Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-1756-5. s. 233-234

NEJEDLÝ, Petr in ČMEJRKOVÁ, Světla, HAVLOVÁ, Eva, HOFFMANNOVÁ, Jana. 2010. *Užívání a prožívání jazyka*. 1. vyd. Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-1756-5. s. 183-185

SAVICKÝ, Nikolaj P. in ČMEJRKOVÁ, Světla, HAVLOVÁ, Eva, HOFFMANNOVÁ, Jana. 2010. *Užívání a prožívání jazyka*. 1. vyd. Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-1756-5. s. 67-69

SVOBODOVÁ, Diana in ČMEJRKOVÁ, Světla, HAVLOVÁ, Eva, HOFFMANNOVÁ, Jana. 2010. *Užívání a prožívání jazyka*. 1. vyd. Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-1756-5. s. 162, s. 305

SURYNEK, Alois. 2001. *Základy sociologického výzkumu*. Praha: Management Press. ISBN 80-7261-038-4. s. 132

Elektronické zdroje:

EMIMINO.CZ. *Je to zub?* [online]. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://www.emimino.cz/diskuse/je-to-zub-98449/>

EMIMINO.CZ. *Plavání u moře (11měsíční mimi)* [online]. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://www.emimino.cz/diskuse/plavani-u-more-11mesicni-mimi-346630/>

EMIMINO.CZ. *Podděděné hračky - jak vyčistit?* [online]. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://www.emimino.cz/diskuse/podedene-hracky-jak-vycistit-343117/>

EMIMINO.CZ. *Podstatné informace už v médiích nejsou* [online]. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://www.emimino.cz/jak-funguje-emimino/>

CHOVANIEU. *Netiketa* [online]. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: <http://www.chovani.eu/netiketa/c56>

HANUSOVÁ, Hana. 2012. *Negativní a pozitivní působení sociálních sítí na mládež (facebook)*. [online]. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/sdn2z/> s. 39, 40

KLIKA, Jan. 2012. *Rétorika uživatelů vybraných asynchronních diskusí na internetu*. Praha, Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. s. 7, 8, 69-70

NEFF. *Podstatné informace už v médiích nejsou* [online]. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: <http://neff.cz/rozhovory/16ln051024.html>

NEVIDITELNÝ PES. *To by se to vládlo* [online]. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/to-by-se-to-vladlo-0zv-/p_cirkus.aspx?c=A190311_204831_p_cirkus_nef

NEVIDITELNÝ PES. *Z Ameriky do Polska* [online]. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/z-ameriky-do-polska-0o2-/p_cirkus.aspx?c=A190310_163833_p_cirkus_nef

NEVIDITELNÝ PES. *Brexit v mlze* [online]. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/brexit-v-mlze-00n-/p_cirkus.aspx?c=A190312_213823_p_cirkus_nef

PEHE, Jiří. *České internetové diskuse jsou duševní žumpy* [online]. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: <http://www.pehe.cz/zapisnik/2003/ceske-internetove-diskuse-jsou-dusevni-zumpy>

Slovník spisovného jazyka českého [online]. [cit. 2019-06-28]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/>

6. PŘÍLOHY

Seznam příloh

Tabulka 1: Absolutní četnosti aspektů jazyka sociálních sítí u tematicky odlišných diskusí	I
Tabulka 2: Relativní četnosti aspektů jazyka sociálních sítí u tematicky odlišných diskusí	II
Tabulka 3: Celkové relativní četnosti aspektů jazyka sociálních sítí	II
Tabulka 4: Neviditelný pes – Diskuse A (Brexit v mlze).....	III
Tabulka 5: Neviditelný pes – Diskuse B (To by se to vládlo).....	V
Tabulka 6: Neviditelný pes – Diskuse C (Z Ameriky do Polska)	VI
Tabulka 7: eMimino – Diskuse D.....	VIII
Tabulka 8: eMimino – Diskuse E	X
Tabulka 9: eMimino – Diskuse F	XII

V tabulkách 1 až 3 ve většině případů znamenají jednotlivé aspekty odchylky od normy psaného jazyka (podrobněji vysvětleno viz 3.4).

Tabulka 1: Absolutní četnosti aspektů jazyka sociálních sítí u tematicky odlišných diskusí

Rysy jazyka sociálních sítí		eMimino	Neviditelný pes	
Pragmatická rovina	situační vázanost	22	16	
	ironie	0	3	
	emoce	26	14	
	něpísavnost	18	7	
Jazyková rovina	Lexikální	novotvary	3	12
		vulgarismy	0	9
	Gramatické	tvarosloví	12	14
		syntax	14	9
	Pravopisné	interpunkce	21	2
		diakritika	8	4
		malá/velká písmena	13	1

Tabulka 2: Relativní četnosti aspektů jazyka sociálních sítí u tematicky odlišných diskusí

Rysy jazyka sociálních sítí		eMimino	Neviditelný pes	
Pragmatická rovina	situační vázanost	44 %	32 %	
	ironie	0 %	6 %	
	emoce	52 %	28 %	
	něpisovnost	36 %	14 %	
Jazyková rovina	Lexikální	novotvary	6 %	24 %
		vulgarismy	0 %	18 %
	Gramatické	tvarosloví	24 %	28 %
		syntax	28 %	18 %
	Pravopisné	interpunkce	42 %	4 %
		diakritika	16 %	8 %
		malá/velká písmena	26 %	2 %

Tabulka 3: Celkové relativní četnosti aspektů jazyka sociálních sítí

Rysy jazyka sociálních sítí		Celková relativní četnost	
Pragmatická rovina	situační vázanost	38 %	
	ironie	3 %	
	emoce	40 %	
	něpisovnost	25 %	
Jazyková rovina	Lexikální	novotvary	15 %
		vulgarismy	9 %
	Gramatické	tvarosloví	26 %
		syntax	23 %
	Pravopisné	interpunkce	23 %
		diakritika	12 %
		malá/velká písmena	14 %

Neviditelný pes

Tato příloha poskytuje náhled komentářů ze vzorku internetového portálu Neviditelný pes. Jedná se o tři úryvky diskusí (označeny A až C) a komentáře v jednotlivých diskusích jsou pro lepší přehlednost očíslovány (např. první komentář v první diskusi bude tedy označen zkratkou A1 atd.).

Tabulka 4: Neviditelný pes – Diskuse A (Brexit v mlze)

1	Kolebka: Datum: 13.3. 0:19 Kolebka parlamentní demokracie? Staci si peccist na pr. historii o tom, jak prisla Britannie o sve americke kolonie. (Barbara W. Tuchman, The March of Folly). V Parlamentu sedela temer vzdy smeska neuveritelne stupidnich a neschopnych lidi. Korupce vladla. Parlamentni mista a hlasy se bezne prodavaly. Takze nic noveho pod sluncem. To ovsem neznamená, ze by si bruselsky komisariat mel narokovat moralni nadrazenost.
2	Re: Kolebka: Datum: 13.3. 2:32 Podobne viz. svetove valky. Diky bohu za Churchilla !
3	Re: Kolebka: Datum: 13.3. 5:39 Ano, Británie měla spíše štěstí, že v rozhodující době se vždycky objevila nějaká silná osobnost, která zemi vyvedla z krize, aby ji posléze voliči koplí do prdele po té, co se situace dostatečně stabilizovala. Potom zase mohla úřadovat ta "demokracie", aby způsobila nový bordel a následně krizi, tu poslední konkrétně s migranty a s EU. Silnou osobnost ve vedení bohužel zatím nevidět. Ale uvidíme.
4	Datum: 13.3. 0:36 Blbý průměr k hospodě. Když se tam blbě vaří a hospodský to nechce slyšet, tak hospoda zkrachuje.
5	Ano, brexit je "blbinec" a Miloš Zeman je vhodný prezident: Datum: 13.3. 5:07 Brexit pouze říká, že současná EU není v pořádku. EU bez Velké Británie? A Miloš Zeman není nějaký špatný prezident. Jeho slova jsou občas také pravdivá.
6	Reformovatelnost EU: Datum: 13.3. 5:19 Pořád se divím, kde se v Astonovi bere ta důvěra v reformovatelnost EU - co když je to stejné jako se socialismem? Ten se teoreticky dal taky reformovat, párkrát jsme se o to pokoušeli, ale nějak to nevyšlo. Co když podobné velké struktury s centrálním řízením a plánováním vedou vždy k byrokracii a vzdálení se od voličů a jejich přání? Jak bychom poznali, že aparát velikosti EU prostě reformovat nelze?
7	Re: Reformovatelnost EU: Datum: 13.3. 6:21 On byl vždy levičák...
8	Čechy se Zemanem osvítil kdo?: Datum: 13.3. 5:25 Nemám nic proti kritice kteréhokoli politika, francouzského prezidenta ani

	německou kancléřku nevyjímaje, ale umí si někdo vážně představit ten horor, že by Francii vládl Zeman s Ověčákem, Mynářem a Nejedlým a Německu Babiš s Ťokem a Faltýnkem?
9	Re: Čechy se Zemanem osvítil kdo?: Datum: 13.3. 5:47 A vy si myslíte, že by tam vládli hůř? A jak hůř? Zvali by víc migrantů? Zavírali by víc elektráren? Snížili by povolené emise aut na 0? Odzbrojili by svoje občany na kost? Ti naši soudruzi by ve skutečnosti byli pro Německo a Francii POŽEHNÁNÍM, protože proti Merkelbábě a Makarónovi to jsou socani asi tak desetínoví, Eurobolševiku. :-P A teď řekni, v čem se pletu, dobrosere.
10	Re: Čechy se Zemanem osvítil kdo?: Datum: 13.3. 5:48 Ve všem blbečku.
11	Re: Čechy se Zemanem osvítil kdo?: Datum: 13.3. 6:04 České elektrárny jsou dodnes bolševický patent a i s americkou bezpečnostní technologií se stávají pomalu ale jistě hromadou šrotu. Nikdo migranty do Německa ani Francie nezve, ale sami si umí spočítat, kde jim stoupne životní úroveň a kdo jsou z jejich pohledu v Evropě země podřadné (m.j. taky proto, že jejich obyvatelstvo je rasistické). O neschopnosti mnoha rádo by majetných Čechů přijít k vlastnímu autu jinak, než že si koupí nějaký vyřazený (německý) vrak, kterým pak zasmrádají své okolí ani nemluvě.
12	Re: Čechy se Zemanem osvítil kdo?: Datum: 13.3. 6:16 Aha, takže nejenom Eurobolševik a blbec, ale i Zelený blbec, navíc z podřadné země. Tak děkuji za osvětlení, už vaše názory naprosto chápu, odkopal jste se dokonale. Tohle pána si pamatujte, jak nahlíží na vlastní národ, jak se podle toho chová, a koho píseň vlastně zpívá. A ve volbách tyhle hovada prosím pošlete na smetiště dějin. Nebo jinam, kratší cestou. :-D
13	Re: Čechy se Zemanem osvítil kdo?: Datum: 13.3. 7:21 Pomlouvá sám sebe. Kdyby byl lepší, tak tady mezi Čechy nevoprzuje a sedí někde v Bundestágu. :-))
14	CZEXIT!: Datum: 13.3. 5:59 Hlásím se k těm, kteří mají velkou chuť z neomarxistické EU, diktujícím ostatním, a s chutí rozdělovat své pozvané novoevropany, co nejdříve vystoupit. Jde o zachované Evropy, tak jak ním ji generace předků ochraňují. Současné EU je daleko horší, než komunisti v 80 letech. Bůh chraň naše děti, vnuky, další generace a naši vlast.
15	Re: CZEXIT!: Datum: 13.3. 6:13 Je zajímavé, že v té neomarxistické EU kromě Česka nikde nedrží vládu pod krkem a současně u moci právě bolševici
16	Re: CZEXIT!: Datum: 13.3. 6:18 V EU drží bolševici vládu pod krkem všude, hloupý Eurobolševiku. :-D
17	Re: CZEXIT!: Datum: 13.3. 6:19 To není zajímavé, to je logické. V Česku neexistuje pravicová strana a kdokoli

	chce jen trochu naslouchat lidem co skutečně chtějí, tak se dostane do situace, ze diktát Bruselu odmítá.
--	---

Tabulka 5: Neviditelný pes – Diskuse B (To by se to vládlo)

1	<p>Není žádná Faltýnkova aféra: Datum: 12.3. 0:28</p> <p>Není nutno, aby kdokoli odkudkoli odstupoval. Konečně je potřeba učinit přítrž ištvánovskému řádění, cíleným únikům pochybných odposlechů, mediálním tanečkům. Daří se nám slušně a někomu to vadí. Aston žije v době minulé, kdy bylo správné, a jedině možné, aby i stín podezření byl řešen rezignací. Tehdy bych s ním vřele souhlasil. Dnes ne. Slušnost je slabost povzbuzující šlechtovská beranidla. Pevně věřím, že celá tahle skandální aféra skončí zaslouženým rozmetáním ištvánovské skvrny na těle naší demokracie. Protože příště by mohla způsobit jako zhoubný, ničivý nádor.</p>
2	<p>Re: Není žádná Faltýnkova aféra: Datum: 12.3. 4:13</p> <p>Přesně tak, pane Štípku! Pouze kdo nic nedělá, tak ten nic nepokazí. Buď máme Vládu funkční anebo nefunkční a můžeme si vybrat, že ANO.</p>
3	<p>Re: Není žádná Faltýnkova aféra: Datum: 12.3. 6:34</p> <p>Na štěpný názor si dovolím štěpnou diagnózu: zhoubný, ničivý nádor v těle už dávno je; již šestým rokem jsou dvě jeho ložiska dislokovány na levém břehu Vltavy - jedno na Pražském Hradě, druhé v oblasti Strakovy akademie Ovšem pacient nic netuší. Téměř jako vždy ...</p>
4	<p>Re: Není žádná Faltýnkova aféra: Datum: 12.3. 6:40</p> <p>Bouře ve sklenici vody, někdo s spolu médii, se snaží udělat z prdu kuličku a zřejmě zakrýt podstatu věci, kterou se nikdo zatím nezabývá. Mýto pro Kapsch " smrdělo " od začátku a takového cecíku se všichni na něm přísátí, velmi neradi vzdávají.</p>
5	<p>Re: Není žádná Faltýnkova aféra: Datum: 12.3. 7:05</p> <p>Jistě, Odpůrci ANo zapomněli na to, kdo Kapshe instaloval (KDÚ. To je ale na ně moc složité. Ted' jdou spolu s KDÚ proti Ano, že. Spojí se i s čertem. Blahoslavení.</p>
6	<p>Re: Není žádná Faltýnkova aféra: Datum: 12.3. 7:29</p> <p>Máte pravdu, mikrovlnnej systém Kapsch byl od začátku drahý, a buď cinklej, nebo dílem mamlasů. Nejspíš kombinace všeho toho dohromady. Díky rozhodnutí vládních mamlasů je několik miliard v tahu, silnice a dálnice stejně rozflákaný a krajina zasraná mýtnými branami. Přitom už v té době bez problémů běželo satelitní vybírání poplatků ...</p>
7	<p>Re: Není žádná Faltýnkova aféra: Datum: 12.3. 7:05</p> <p>Pane Štípku, vadilo vám to také, když kvůli panu Ištvánovi padla vláda pana Nečase? Nebo tomu chcete učinit přítrž až teď?</p>
8	<p>u Ana skandály přidávají body: Datum: 12.3. 3:10</p> <p>Šéfové Ana jsou experti na vysvětlování. Andrej už mockrát vysvětlovat,</p>

	nevysvětlil, ale očividně hlasy mu to přineslo. A Faltýnek je podobný expert, taky nevysvětlí, ale lidem se to líbí. Brzo budou mít 50% a ne současných čučkařských 33%. Čím víc skandálů, tím větší popularita.
9	Z minulé akce vyšly vítězně kabelky: Datum: 12.3. 3:43 chtělo by to sázkovou kancelář - co z toho vyjde dnes - dobré ráno
10	Padla však vláda,: Datum: 12.3. 5:55 jak slíbil Zeman, na to jste zapomněl.
11	Re: Padla však vláda,: Datum: 12.3. 5:59 No, to ale nebylo "z toho", ale z blbosti.
12	Re: Padla však vláda,: Datum: 12.3. 7:07 Je pravdou, že to měl na volebních bilboardech. Něco jako: "Chcete se zbavit Nečase? Volte Zemana".
13	Mocný je tisk, mocnější jsou spoje.: Datum: 12.3. 4:10 Má informace Telekom? Nebo Huawei? Pokud ano, může se ještě někdo divit, že je rád zveřejní? Jsme svědky boje dvou superoligarchů.
14	Babišův tisk,: Datum: 12.3. 5:59 jehož novináři měli dodnes obrovskou vnitřní disciplínu autocenzury, aby najednou jakoby zničehonic totálně a zdivočele úplně zšafrovali, ehm...
15	Re: Babišův tisk,: Datum: 12.3. 7:00 ANO - Babišem koupená novinářská žumpa (oblíbená metafora výraz pana prezidenta Zemana) rádí, jako puštěná z řetězu. ANO - bude líp.
16	Re: Babišův tisk,: Datum: 12.3. 7:01 Blb se pozná hned, že?
17	Re: Babišův tisk,: Datum: 12.3. 7:11 Správně - blb se pozná i když stojí za bukem.
18	FALTÝNEK BY MĚL POŽÁDAT O VAZBU !!!: Datum: 12.3. 4:39 Na tom trvám !!! :-))) :-)))

Tabulka 6: Neviditelný pes – Diskuse C (Z Ameriky do Polska)

1	Datum: 11.3. 1:09 Napiš to ještě jednou a zkrat' to, na takhle dlouhé texty od tebe nejsem zvyklej. Astone AHOJ
2	Re: : Datum: 11.3. 2:18 Milý pane Krčmáři, řešení je snadné, čtete každý čtvrtý řádek. Výsledek bude stejný, nic nedpochopíte.

	Já musím vyslovit obdiv k panu Neffovi, že už tolik let píše své úvodníky a vždy soudné, i když s ním občas i nesouhlasím. A taky mne překvapilo, že Vy jste s panem Neffem husy pásl, když mi tedy tykáte. Anebo že byste byl jen obyčejný buran?
3	Re: : Datum: 11.3. 2:20 Omlouvá se za překlepy. Nejen já blbnu, ale i moje stará klávesnice.
4	Re: : Datum: 11.3. 7:24 Tak ty úvodníky píše pan Kovaříček. To se podívejme :o))))))
5	Datum: 11.3. 8:43 Hladina klesá, a já se Ondrovi tímto omlouvám!
6	Re: : Datum: 11.3. 2:52 Zkuste comics.
7	Úvodník je v pořádku: Datum: 11.3. 4:19 Aston (Ondřej Neff) je pracovitý člověk a náš současný premiér také a nemám ani nějakých podstatných připomínek. Takže ať se nám v začínajícím týdnu v naší činnosti daří.
8	Kúúúrwa DEMISI !!!: Datum: 11.3. 5:12 Tak zní příkaz dne !!! :-)))
9	Vemte si třeba Venezuelu.: Datum: 11.3. 6:01 Kde je v demisi celý stát, musí naopak vláda stůj co stůj VYDRŽAŤ.
10	Švejci si hrají na Ramba: Datum: 11.3. 5:52 Estébák ve Strakovce a Si Tinův pohůnek na Hradě dávají tušit velkou rozplizlost, domýšlivost a chaotičnost české politiky. Česko, které se takto sychruje u všech, co světu diktují, není spolehlivý spojenc nikoho, dokonce ani Polska. Švejkárna, kterou Česko v poslední době zkouší na své spojence může přesvědčit českého voliče-čtenáře Haška, ne toho, kdo hledá spolehlivého spojence.
11	Re: Švejci si hrají na Ramba: Datum: 11.3. 6:24 Eman leze do prdele Putinovi a Čičanovi, a pak se strašně diví Američanům, kteří to samozřejmě bedlivě merkují, že ho nechtěj pozvat. Eman je Švejkem, aniž to ví, a ještě navíc chce bejt chytrou horákyňí, která všechny převezí.
12	Re: Švejci si hrají na Ramba: Datum: 11.3. 8:44 Není to trochu jinak? Vy byste snad (na místě Američanů) pozval na návštěvu prezidenta, kterej je na umření? Kdyby ho ta cesta "umořila", co si myslíte, co by asi začali jeho milovníci ječet?
13	Re: Švejci si hrají na Ramba: Datum: 11.3. 7:03 Nikdo není tak padlý na hlavu, aby si myslel, že nějakého spolehlivého spojence nalezne.
14	Proti větru se čůrat nemá: Datum: 11.3. 5:55

	Vítr vane pouští, Ištván zbystril zrak Faltýnek v pasti, vypadá to tak. Babiše však víra v něj nikdy neopouští.
15	Re: Proti větru se čurat nemá: Datum: 11.3. 5:58 Kdo to v base zmizel odkud šel a kam jaký to měl svízel že byl v Brně sááám ?

eMimino

Tato příloha obsahuje náhled komentářů vzorku internetového portálu eMimino. Jedná se o tři úryvky diskusí (označeny D až F) a komentáře v jednotlivých diskusích jsou pro lepší přehlednost očíslovány (např. první komentář v první diskusi u této přílohy bude tedy označen zkratkou D1 atd.).

Tabulka 7: eMimino – Diskuse D

1	Poděděné hračky - jak vyčistit? Ahoj maminky, čekám své první děti (dvojčata) a podědila jsem pro ně spoustu oblečení a hraček od jejich bratraců. Nejsem typ člověka co by potřeboval mít pro děti všechno fungl nové, naopak jsem byla ráda za každou drobnost, kterou jsme dostali a která tím pádem ulehčila našemu finančnímu rozpočtu. oblečení jsem si samozřejmě vyprala a vyžehlila, ale co se těch poděděných hraček týče - jak je vyčistit, jakým prostředkem? Mám na mysli plastové a gumové hračky a kousátka... Děkuji za rady
2	P4ja Echt Kelišová 05.02. 14:23Tyhle věci vyvayřuju, teda pokud v nich není strojek. A když se to rozteče, tak házám do koše. Ty se strojkem se snažím co nejlíp otřít mýdlovou vodou a opláchnout.
3	Sashie Ukecaná baba ;) 05.02. 14:25 Umyla jsem co nejvíc teplou vodou, popřípadě vzala kartáčkem. Moc jsem to nepřeháněla, aspoň si užítí imunitu 😊 ale mluvím o hračkách od známých. Ne z bazaru.
4	veselamuchomurka Povídálka 05.02. 14:25 Nevím no, já jsem je hodila do pračky na čtyřicet bez máchání...
5	Janli

	Echt Kelišová 05.02. 14:29 Namoč je do vody se savem a pak vydrbej dětským mýdlem.
6	<u>PHV</u> Zasloužilá kecalka 05.02. 14:36 Já jsem je myla v teplé vodě mýdlem. Plyšové jsme vyprala a strojek vyndala a co nešlo vyndat, tak jsem myla hadrem
7	<u>Jitul.kaaa9</u> Ukecaná baba ;) 05.02. 14:37 Od příbuzných omyla vodou/mydlovou vodou, látkové vyprala, ty na baterky jsem jen otrela. Nepřeháněla bych to, až si začne s hračkami fakt hrát, tak si pak stejně bude do pusy nejspíš strkat kdeco 😊
8	<u>Elzaaa</u> Kecalka 05.02. 14:38 Otrela jsem dukladne dezinfekcnimi ubrousky pak omyla mydlovou vodou a pak oplachla. Ty co sly jsem vyprala, plasty do sterilizatoru a je to. Jen kousatka do sterilizatoru ne ty se roztecou.
9	<u>lorelai947</u> Zasloužilá kecalka 05.02. 14:58 super, všem moc děkuji za rady 😊
10	<u>Kriss Tina</u> Echt Kelišová 05.02. 15:07 Látkové sem hodila vyprat, plastové a gumové vyvařit, co se nesmělo namočit sem aspoň otřela houbičkou s jarem 😊 akorát kousátka, takové ty plněné vodou bych nevyvařovala, zdeformují se, ty sem umyla a strčila do mrazáku přemrznout 🧊
11	<u>zuzanka003</u> Kelišová 05.02. 15:14 co šlo dát do myčky na nádoby dala jsem... bez leštidla a soli..., zbytek umyla mydlovou vodou a postříkala desinfekcí
12	<u>pocker</u> Kecalka 05.02. 15:35 Savo určitě ne, raději ocet 😊 a horká voda
13	<u>Jančakecalka</u> Generální žvanilka 05.02. 15:52 @pocker píše: Savo určitě ne, raději ocet 😊 a horká voda Přesně tak jsem to dělala já 😊 Ocet je můj velký kamarád za pár kaček 🙌
14	<u>Ann-Sylvie</u>

	<p>Stálice 05.02. 15:53</p> <p>Já jsem kupovala v DM desinfekční tablety do vody a v těch jsem hračky myla 😊.</p>
15	<p><u>annili</u></p> <p>Povídálka včera v 15:31</p> <p>Ten tip s pračkou je dobrý nápad 😊 ještě bych hračky možná dala navíc do nějaké sítky, ať se při praní moc nepobouchají.</p>
16	<p><u>P4ja</u></p> <p>Echt Kelišová včera v 18:06</p> <p>@annili píše:</p> <p>Ten tip s pračkou je dobrý nápad 😊 ještě bych hračky možná dala navíc do nějaké sítky, ať se při praní moc nepobouchají.</p> <p>Běžně je dávám do sáčku na záclony.</p>

Tabulka 8: eMimino – Diskuse E

	<p>Plavani u more (11.mesicni mimi)</p>
1	<p>Holky prosim vas v cem jste nechaly plavat vase ditka (11.mesicu) u more? Davaly jste jim ty neopreny nebo jen plavecky/pleny a mazaly kremem? Dekuju moc, letime poprve k mori 😊</p>
2	<p><u>Aduš8</u></p> <p>Závislačka 09.03. 17:11</p> <p>Neopren bych nedávala, ten je spíš do studené bazénové vody, kde nesvítí sluníčko. Ale do vody bych dávala takový ten vrchní obleček, protože má většinou SPF 50 a ve vodě se opalovací krém může smýt. Tohle je jistota proti spálení. Hlavně hned jak vyleze z vody, svléknout, ať ho to nestudí. A samozřejmě plenu nebo plavky.</p>
3	<p><u>pomme</u></p> <p>Kecalka 09.03. 17:13</p> <p>Záleží kam jedete. My byli vloni v chorvatsku se synem 2 roky a ten většinu času odmítal do vody vlézt, protože mu přišla studená. Jinak jsme to řešili jen faktorem 50 a měl klasické plavky. Ale jak říkám byli mu už 2 roky.</p>
4	<p><u>janny079</u></p> <p>Zasloužilá kecalka 09.03. 17:14</p> <p>@Beruska85 meli jsme male plavecky (ale vezsitsinou chodil naostro) a trcko do vody s UV filtrem. Ale to jsem obcas svlikla, kdyz slunicko nebylo silne. Vetsinou odpoledne. Byli jsme u more vzdycky tak hodinu a pul dopoledne a dve hodinky odpoledne (od 14-15 hodin). Maly mel poprve u more 13 mesicu. A mazala jsem hodne porad. I pod to trcko. Co se tyka mazani, doporucuju vodeodolny opalovak v rozstrikovaci, je to lepsi aplikace a rychlejsi. Plenky do vody jsme pouzivali, kdyz jsme sli do bazenu, v mori ne.</p>

	Tam byl vetsinou naostro 😊
5	<p><u>Pucalkovic Amina</u></p> <p>Zasloužilá kecalka 09.03. 17:38</p> <p>@Beruska85 My dávali neopren a pod něj takové ty jednorázové pleny do vody (kdyby se vyčůral/vykakal). To, co nezakrýval neopren, jsme několikrát denně mazali SPF 50.</p>
6	<p><u>cverunka</u></p> <p>Závistlačka 09.03. 17:53</p> <p>Já dávala malé plavky, někdy navíc triko s UV.Vzdý něco na hlavičku. Mazala jsem tak nějak rozumně. Vody se nebála ani když byla dopoledne chladnější.Na neopren bych se vykašlala.</p>
7	<p><u>Tichošlápek</u></p> <p>Extra třída :D 09.03. 18:32</p> <p>V moři byli nahati, do bazénu měli plavaci pleny kvůli nehodám 😊</p>
8	<p><u>Ivana 85</u></p> <p>Závistlačka 09.03. 18:46</p> <p>@Beruska85 poprvé jsou s dcerou byli u more v jejim pul roce a uz tenkrat mela jen plavaci plinku.A kazdy dalsi rok,taky uz jen pkavecky.</p>
9	<p><u>smutná máma</u></p> <p>Kelišová 09.03. 18:50</p> <p>plavečky, Daylong 50 pro děti</p>
10	<p><u>Beruska85</u></p> <p>Nováček 09.03. 18:54</p> <p>Dekuju moc,mate nejaky tipy na ty tricka s uv?</p>
11	<p><u>smutná máma</u></p> <p>Kelišová 09.03. 19:46</p> <p>@Beruska85 píše: Dekuju moc,mate nejaky tipy na ty tricka s uv? určitě Decathlon</p>
12	<p><u>cverunka</u></p> <p>Závistlačka 09.03. 20:04</p> <p>@Beruska85 píše: Dekuju moc,mate nejaky tipy na ty tricka s uv? Také Decathlon. Bylo tam asi za 180 Kč.</p>
13	<p><u>smutná máma</u></p> <p>Kelišová 09.03. 20:15</p> <p>já kupovala loni v Decathlonu slunečník s UV k moři a byl úplně super. Víím, že to s tématem nesouvisí, ale ty UV oděvy tam mají taky a bude určitě slušný výběr.</p> <p>Letos mě mrzí, že nám slunečník už nevezmou do letadla. Přeci jen jsem do něj zainvestovala a létáme Řecko</p>
14	<p><u>Beruska85</u></p>

Nováček 10.03. 10:09
Dekuju holky,sjela jsem ten Decathelon a zadny uv tricka nemaji na prcky jen kombinezy,tak budu miset mrknout jinam asi

Tabulka 9: eMimino – Diskuse F

1	<p>Je to zub?</p> <p>Holky, myslíte že je tohle zub?</p> <p>[OBRÁZEK]</p>
2	<p><u>barbora21</u></p> <p>Kecalka 08.02. 13:31</p> <p>vypadá to tak 😊</p>
3	<p><u>šóšannáh</u></p> <p>Kelišová 08.02. 13:31</p> <p>myslím, že ne, malej to měl taky a pak to zmizelo 🤔 a zub je více vpředu 😊</p>
4	<p>sophinka</p> <p>08.02. 13:31</p> <p>když na to šáhneš tak to „píchne,“? tak je to zub,jestli ne ,tak není 🤔</p>
5	<p><u>Weru</u></p> <p>Hvězda diskuse 08.02. 13:32</p> <p>Taky si myslim, ze ne. Jake je to na omak? Pokud ostre, tak potom jo 😊</p>
6	<p><u>barbora21</u></p> <p>Kecalka 08.02. 13:32</p> <p>zkus na to zacinkat lžičkou</p>
7	<p><u>Nainuva</u></p> <p>Neúnavná pisatelka 08.02. 13:33</p> <p>Ne, myslím, že ne</p>
8	<p><u>Nainuva</u></p> <p>Neúnavná pisatelka 08.02. 13:34</p> <p>Malej má tohle už dva měsíce na dásni, ale v té části, kde by zub růst nemohl</p>
9	<p><u>Liduš88</u></p> <p>Závislačka 08.02. 13:34</p> <p>Zkus po tom přejet jestli to je trošku ostrý,ale myslím že to zub nebude 🤔</p>
10	<p><u>barbanek</u></p> <p>Kelišová 08.02. 13:36</p> <p>Řekla bych že není... jak už bylo psáno - zub bys poznala hmatem, je ostrý. 😊</p>
11	<p><u>Dujana</u></p>

	<p>Zasloužilá kecalka 08.02. 13:36</p> <p>ahoj, řekla bych, že to zub nebude. je to vzadu a u syna to prostě vypadalo trochu jinak. ale jak už bylo napsáno, zkus, jaké to je na dotek nebo jestli o to cinká lžička 😊.</p>
12	<p><u>iiiv</u></p> <p>Extra třída :D 08.02. 13:39</p> <p>až se prcek vzbudí tak to zkusím, taky mi to právě přijde moc vzadu</p>
13	<p><u>Trojlistek</u></p> <p>Závískačka 08.02. 13:47</p> <p>Není, malá to měla zase dole. A docela dlouho, pak to zmizelo a ještě v cca 10ti měsících nemá ani jeden 😊 Naše dětská to nazývala „tuková perlička“ 😊</p>
14	<p><u>iiiv</u></p> <p>Extra třída :D 08.02. 13:48</p> <p>holky děkuju, asi to teda nic nebude ale stejně až se vzbudí tak ho mamča zkontroluje 😊</p>
15	<p><u>Trojlistek</u></p> <p>Závískačka 08.02. 13:50</p> <p><u>iiiv</u> píše:</p> <p>holky děkuju, asi to teda nic nebude ale stejně až se vzbudí tak ho mamča zkontroluje 😊</p> <p>Ale jsi borka, že se ti to podařilo takto vyfotografovat. To u naší slečny absolutně nehrozí, hned všude nastrčí jazyk 🤪</p>
16	<p><u>Trojlistek</u></p> <p>Závískačka 08.02. 13:51</p> <p>A když vidím ty bezzubé „huběnky“, to je tak krásné</p>
17	<p><u>iiiv</u></p> <p>Extra třída :D 08.02. 13:54</p> <p>no musela sem počkat až začne brečet 😊 , jinak bych to nevyfotila</p>
18	<p><u>Trojlistek</u></p> <p>Závískačka 08.02. 13:57</p> <p><u>iiiv</u> píše:</p> <p>no musela sem počkat až začne brečet 😊 , jinak bych to nevyfotila</p> <p>To mě nikdy nenapadlo 😊 a je fakt, že takhle ta místa v pusince ukáže nejlépe 😊</p>
19	<p><u>Aishenka</u></p> <p>Ukecaná baba ;) 08.02. 14:00</p> <p>Myslím že ne, malá to měla docela dlouho a když jsi šáhla píchlo to ale zub nikde</p>
20	<p><u>PavluškaH</u></p> <p>Zasloužilá kecalka 30.08. 10:24</p> <p>první zub?</p> <p>Malej bude mít 13 měsíců a ještě nemá ani jeden zub, dneska jsem ale nahmatala hrbolek, myslíte že je to zub? Myslím že už by bylo na čase 😊 už dvakrát jsme byli u doktorky s teplotama a říkala že to má navalený nahoře, ale zatím nic...tak že by už?</p>